

URIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Ulebruk

Serie nouă, nr. 291-294 / iulie-august 2015

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

În perioada 10-14 iunie a.c., la Muzeul Țăranului Român (studioul „Horia Bernea“) din București, s-au desfășurat Zilele Filmului Ucrainean, prima manifestare cinematografică, dedicată în exclusivitate filmelor ucrainene.

Acest eveniment cultural s-a născut din dorința unor oameni de cultură români, inclusiv de naționalitate ucraineană, de a

ucrainean, Fedir Aleksandrovyci, avea doar patru ani în momentul dezastrului de la Cernobâl. Căutând să afle mai multe despre ceea ce s-a întâmplat la centrala nucleară, Fedir descoperă că imensa antenă construită în perimetrul centralei era o armă sovietică secretă din vremea războiului rece, menită să penetreze sistemul occidental de comunicații și poate chiar să afecteze mințile

al de film, dar pentru publicul român – o oportunitate unică de a-l cunoaște. Realizatorii și-au dat acordul să fie rulat pentru că despre Oleh Sențov trebuie vorbit. Talentatul regizor ucrainean este deținut într-o închisoare rusă de un an, fiind nevinovat. Tribunalul rus „nepărtinitor“, bazat pe acuzații inventate, îi pregătește o condamnare la 17 ani de închisoare.

ZILELE FILMULUI UCRAINEAN

promova arta cinematografică din Ucraina în țara noastră. În plus, cunoașterea, prezentarea și valorificarea culturii și tradițiilor specifice, precum și a situației actuale din Ucraina, au reprezentat, de asemenea, obiective ale manifestării, pe marginea ei organizându-se interesante dezbateri cu participarea unor regizori, producători, critici de film din Ucraina și a unui public fidel care a venit la cele mai bune filme. Dezbaterile au aruncat lumină asupra aspectelor mai puțin cunoscute ale creației cinematografice ucrainene care a dat nașterea la multe filme interesante. Remarcăm că în prima și în ultima zi, reprezentanții conducerii UUR au rostit și ei alocuțiuni, salutând evenimentul ce va deschide și alte manifestări de acest gen.

Inițiatorul și organizatorul acestui adevărat festival al filmelor în limba ucraineană, subtitrate în limba română, a fost Organizația nonguvernamentală „Pământeni“ în parteneriat cu UUR, care au înțeles valoarea unei astfel de inițiative.

Timp de patru zile – între 10 și 13 iunie a.c. – publicul român a urmărit cu interes filme documentare care aduc informații despre situația din Ucraina ca urmare a acțiunilor militare rusești în această țară și filme artistice de calitate care îmbină cultura ucraineană tradițională cu modernitatea.

Așa cum am amintit, proiecțiile vizionate de un important număr de bucureșteni au avut loc la studioul „Horia Bernea“ al Muzeului Țăranului Român, o alegere inspirată, după părerea noastră. Prezentăm o selecție a unora dintre cele mai interesante pelicule.

„Ciocănitorea rusească“ (documentar realizat de Chad Garcia care lucrează de 20 de ani în SUA). Tânărul și excentricul artist

oamenilor. Ajunge la o terifiantă concluzie care nu numai că dezvăluie rolul antenei în dezastrul nuclear din 1986, dar explică și cruzimea față de Ucraina în conflictul actual cu Rusia.

„Babilon 13“. Este o serie de filme care arată ce înseamnă războiul. Povestea este de un dramatism profund, o demonstrație a tragediei și consecințelor individuale și colective ale războaielor. Mesajul extraordinar pe care aceste pelicule îl poartă este că războiul trebuie exclus cu desăvârșire. Seria de filme este culeasă de regizori și reporteri ucraineni.

„A noastră Nadia“ (documentar, regia Volodymyr Tychi). Este vorba despre Nadia Savcenko, femeie-pilot, deținută din iunie 2014 într-o închisoare din Rusia, în baza acuzației de complicitate la uciderea a doi jurnaliști în estul Ucrainei. Deși s-a dovedit că a fost capturată de forțele proruse cu cel puțin 30 de minute înainte ca cei doi să fie uciși, Nadia Savcenko nu a fost eliberată nici până astăzi. Ea a devenit un simbol al conflictului dintre Ucraina și Rusia, și a fost aleasă în Rada Supremă în timp ce era în detenție. În decembrie, a intrat în greva foamei în semn de protest. Nadia Savcenko este singura femeie care a făcut parte din trupele ucrainene de menținere a păcii în Irak, între 2004-2008, iar în 2009, a fost prima absolventă a Universității Forțelor Aeriene din Harkiv, deschisă până atunci numai bărbaților. În iunie 2014, se afla în estul Ucrainei în calitate de membră a Batalionului de voluntari AIDAR. Documentarul conține imagini cu Nadia Savcenko, interviuri cu familia cu comandantul batalionului și cu avocatul ei.

„Avanpremiera Oleh Sențov“. Un documentar despre Oleh Sențov care, de fapt, este neterminat. Acesta este doar un materi-

„Hamer“ (film artistic, regizor Oleh Sențov). Un adolescent pe nume Kos, dintr-un mic oraș, este un jucător care trăiește în lumea jocurilor pe calculator. Kos nu merge la școală, e în conflict cu mama sa, dar admirat de cei pasionați, se antrenează foarte mult și vrea să devină cel mai bun. În sfârșit, merge la campionatul mondial de jocuri pe calculator, unde ocupă locul al doilea. Se întoarce acasă ca un erou, dar oare așa și-a imaginat el totul?

„Ivan cel Puternic“ (film artistic, regia Viktor Andrienko). Prototipul eroului principal al filmului a devenit circarul ucrainean cu o mare putere fizică, Ivan Firțak, care, în 1928, a fost recunoscut ca cel mai puternic om din lume, la apogeul carierei sale, după aceea a încetat să mai efectueze turnee în străinătate și s-a întors acasă. Filmul reproduce pagini individuale din viața tânărului Ivan.

„Călăuza“ (film artistic, realizat de regizorul Oles Sanin). Ucraina Sovietică, anii '30. Inginerul american Michael Shamrok ajunge la Harkiv împreună cu fiul său de 10 ani, Peter, pentru a ajuta la „construcția socialismului“. Se îndrăgostește de actrița Olha care are și un alt admirator, pe comisarul Volodymyr. În circumstanțe tragice, americanul este ucis, iar fiul său este salvat de un cobzar orb de urmăritorii criminali. Fără a avea altă șansă de a supraviețui într-o lume străină, băiatul devine ghidul nevăzătorului.

Filmele cuprinse în programul Zilelor Filmului Ucrainean ne-au plăcut; ele evocă o viață pe care, dacă nu am trăit-o noi, au trăit-o frații noștri din Ucraina. Sperăm că asemenea manifestări vor continua și în anii care vor veni.

Ion ROBCIUC

COMUNICAT DE PRESĂ

privind participarea la Hramul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Lugoj „Sfântul Volodymyr“

Duminică, 26 iulie 2015, domnul deputat Ion Marocico, reprezentantul comunității ucrainenilor în Parlamentul României, a participat, împreună cu numeroși credincioși ucraineni, reprezentanți ai autorităților locale și ai UUR, la Hramul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Lugoj "Sfântul Volodymyr".

Cu această ocazie, au fost marcați și cei 25 de ani de la construirea Catedralei ucrainenilor din Banat, după cum mai este cunoscută această biserică.

Sărbătoarea s-a bucurat de prezența Înaltpreasfințitului părinte Ioan Selejan, mitropolitul Banatului, care a oficiat Sfânta Liturghie, înconjurat de un sobor de numeroși preoți și diaconi din Protopopiatul de Lugoj.

Alături de credincioșii ucraineni, la această manifestare au mai luat parte președintele Consiliului Județean Timiș, domnul Titu Bojin, primarul municipiului Lugoj, domnul

Francisc Boldea, domnul deputat Sorin Stragea, precum și președintele Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, domnul Iura Hleba.

Conform tradiției sărbătorii, la sfârșitul slujbei, cei prezenți, în frunte cu soborul slujitorilor, au înconjurat biserica, fiind săvârșită o slujbă de pomenire.

La rândul său, domnul deputat Ion Marocico a discutat cu membrii comunității de ucraineni pe probleme de interes semnalate de aceștia.

Domnia sa transmite mulțumiri, și pe această cale, gazdei evenimentului, preotului protopop Ilie Albiciuc, pentru implicarea sa deosebită în organizarea acestui moment cu importanță aparte pentru viața comunității ucrainenilor din Banat.

Ion MAROCICO,
deputat

INTERPELARE

adresată Domnului
SORIN MIHAI CÎMPEANU,
Ministrul Educației și Cercetării Științifice

Stimate Domnule Ministru,

Am fost informat de inspectorul școlar pe problemele învățământului minorităților naționale din județul Botoșani despre necesitatea alocării unui microbuz școlar pentru Școala Gimnazială din Cârdești, comuna Cârdești, județul Botoșani.

Microbuzul va deservi 100 de copii, dintre care 70% sunt de etnie ucraineană. Menționez că aceștia se deplasează din localitățile Cârdești 1, Cârdești 2, Talpa și Vițcani, iar solicitarea a fost deja depusă la ministerul pe care îl conduceți.

În acest sens, vă rog să-mi transmiteți, stimate domnule ministru, când va fi alocat microbuzul pentru Școala Gimnazială din Cârdești și să dispuneți ca răspunsul dumneavoastră să-mi parvină în scris.

Cu deosebită considerație,

Ion MAROCICO,

Deputat al Uniunii Ucrainenilor din România

RĂSPUNS LA INTERPELARE

Stimate Domnule Deputat,

Urmare a interpelării formulate de dumneavoastră, înaintate Ministerului Educației și Cercetării Științifice prin adresa Departamentului pentru Relația cu Parlamentul – Guvernul României nr. 4936/DRP/04.06.2015 și înregistrate cu nr. 9514/08.06.2015, vă comunicăm următoarele:

Având în vedere adresa Inspectoratului Școlar Județean Botoșani nr. 4671/26.05.2015 (pe care o anexăm în copie), transmisă Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, vă informăm că Ministerul Educației și Cercetării Științifice (MECS) și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) a inclus pe lista solicitărilor din partea unităților-administrativ teritoriale un microbuz școlar pentru Școala Gimnazială din comuna Cârdești, județul Botoșani, care urmează să fie livrat în perioada următoare.

Mulțumindu-vă pentru colaborare, vă asigur, stimate domnule deputat, de toată considerația mea.

SORIN MIHAI CÎMPEANU,
MINISTRU

Direcția Rețea

Departamentul Administrare Rețea

Nr. 108/28541/19.05.2015

Către

**MINISTERUL PENTRU SOCIETATEA
INFORMAȚIONALĂ**

**Direcția Generală Societatea
Informațională**

Doamnei Carmen ELIAN,
director general

Urmare adresei dumneavoastră nr. 898/06.05.2015 înaintate conducerii C.N. Poșta Română S.A. și înregistrate sub nr. 101/1502/06.05.2015 prin care transmiteți spre analiză solicitarea domnului deputat Marocico Ion privind reînființarea agenției poștale Copăcele, comuna Copăcele, județul Caraș-Severin, vă comunicăm:

Începând cu data de 01.04.2015, agenția poștală Copăcele, pendinte de OZP Caransebeș a fost desființată, localitatea Copăcele trecând în deservire la agenția poștală Zorile, decizia desființării fiind luată în baza rezultatelor economico-financiare obținute de subunitatea poștală în cauză.

Ca urmare a solicitării dvs. și pentru desfășurarea activității poștale în condiții optime, conducerea C.N. Poșta Română S.A va avea în vedere reînființarea agenției poștale Copăcele, începând cu data de 01.06.2015.

Cu stimă,

Alexandru PETRESCU,
Director General

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile Curierului ucrainean revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail: curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactori:
Ștefan Buciuta
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu

Tiparul executat la
Tipografia

„S.C. SMART ORGANIZATION SRL“

Congresul al VII-lea al Uniunii Ucrainenilor din România

(30 și 31 octombrie 2015)

În data de 24 iulie a.c., la sediul filialei București a UUR, s-a desfășurat ședința Consiliului (Radei) UUR care a decis, după dezbateri, ca cel de-al VII-lea Congres al UUR să aibă loc la Casa de Cultură din Sighetu Marmăției, în zilele de 30 și 31 octombrie 2015, prelungind cu o lună mandatul actualei conduceri a UUR.

ADUNAREA CONGRESULUI MONDIAL AL UCRAINENILOR

În perioada 11-13 septembrie a.c., va avea loc la Madrid, Adunarea Generală anuală a Congresului Mondial al Ucrainenilor (CMU).

Potrivit agenției UNIAN, care citează Serviciul de Presă al CMU, timp de trei zile, participanții la Adunarea Generală anuală vor analiza activitatea desfășurată de CMU în anii 2014-2015 și vor contura modalitățile de coordonare a activității ucrainenilor din întreaga lume în ceea ce privește susținerea Ucrainei, contracararea dezinformării practicate de Rusia și consolidarea rețelei mondiale a CMU. Programul mai cuprinde marșul și mitingul "Ucrainenii din întreaga lume sunt cu Ucraina".

Agencia de presă mai anunță că persoanele care au avut o contribuție substanțială la popularizarea moștenirii creatoare și la cinstirea memoriei poetului Taras Șevcenko în afara granițelor Ucrainei vor fi distinse cu medalia jubiliară a CMU "200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko".

În afară de aceasta, va avea loc un concert dedicat împlinirii a 70 de ani de la stabilirea ucrainenilor în Spania și a 10 ani de la înființarea organizației componente a CMU – Comunitatea ucraineană din Spania pentru drepturile, onoarea și demnitatea ucrainenilor.

Congresul Mondial al Ucrainenilor (CMU) este o structură internațională a comunităților ucrainene din diaspora care reprezintă interesele a peste 20 de milioane de ucraineni. CMU reunește în componența sa organizații ucrainene din 34 de țări și întreține relații cu ucrainenii din alte 14 țări. Înființat în anul 1967, CMU a fost recunoscut, în 2003, organizație nonguvernamentală în Consiliul Economic și Social al Organizației Națiunilor Unite cu statut consultativ special.

Traducere de Ion ROBCIUC

UNELE PRECIZĂRI STATUTARE

Pentru ca adunările generale de alegeri locale și conferințele județene să se desfășoare în bune condiții este necesar să existe evidențele clare ale membrilor UUR. Listele cu membrii UUR trebuie să corespundă cu adeziunile etnicilor ucraineni care s-au înscris în organizația locală.

Nu pot figura aceiași membri ai UUR pe două liste în localități diferite. Ele trebuie să fie întocmite la fel cum se întocmesc listele de alegători pentru alegerile locale sau parlamentare.

Cei care întocmesc listele cu membrii UUR, președinții organizațiilor locale și președinții filialelor județene răspund de corectitudinea lor.

Statutul Uniunii Ucrainenilor din România specifică, în capitolul II, cine poate să fie membru UUR, la art.6: „Primirea ca membru în UUR se face de către organizația locală la cererea scrisă a solicitantului care a împlinit vârsta de 18 ani, având domiciliu în acea localitate.”

Confirmarea membrilor organizației locale a UUR se face de către organul ierarhic superior al UUR, al cărui președinte îi înmânează „Carnetul de membru”.

Articolele 7, 8, 9 din Statut specifică drepturile, îndatoririle și încetarea de a mai fi membru UUR, iar în articolul 10 se specifică măsurile care se pot lua pentru nerespectarea prevederilor statutare și comiterea abaterilor care aduc prejudicii intereselor UUR.

În capitolul III al Statutului se specifică structura organizatorică a UUR, iar la articolul 12 se arată unde se constituie organizațiile locale ale Uniunii.

Consider că în proiectul de Statut care va fi aprobat de către cel de al VII-lea Congres trebuie să fie introduse și organizațiile locale care se înființează și în municipii, nu numai la sate și orașe, deci să fie organizații sătești, orașenești și municipale, iar la nivel de județ să se numească organizații județene și să fie scos termenul „filială” ca să corespundă legislației în vigoare (Legea nr. 246/2005) unde se specifică că filialele au autonomie financiară: „Filialele sunt entități cu personalitate juridică, putând încheia, în nume propriu, acte juridice în condițiile stabilite de asociație prin actul constitutiv al filialei. Filiala se constituie prin hotărârea adunării generale a asociației. Personalitatea juridică se dobândește de la data înscrierii filialei în Registrul asociațiilor și fundațiilor”, iar în Statutul UUR la art.15 se stipulează că „Filiale dispun de subcont bancar și ștampilă proprie, dar nu au personalitate juridică”.

În cadrul alegerilor locale și a conferințelor județene ale UUR trebuie avute în vedere art.14,15,16 și 17 ale Statutului actual al Uniunii Ucrainenilor din România.

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

La 27 iunie 2014, a fost semnat Acordul de Asociere între Ucraina și Uniunea Europeană. O parte a acestui Acord a început să fie aplicată încă de la începutul anului trecut.

Ce s-a făcut în cursul acestui an și cum a schimbat Acordul de Asociere Ucraina? Sunt întrebări la care a răspuns președintele Petro Poroshenko în mesajul adresat poporului ucrainean, postat pe site-ul Administrației Prezidențiale: "Rada Supremă a Ucrainei a ratificat Acordul de Asociere concomitent cu Parlamentul European, lucru fără precedent nu numai pentru țara noastră, ci și pentru Uniunea Europeană. În momentul de față, marea majoritate a țărilor membre ale UE (21) au încheiat procesul de ratificare a Acordului. Sper că, în decurs de jumătate de an, Acordul va fi ratificat de toate țările și că el va intra în vigoare la începutul anului viitor.

S-au făcut primii pași practici în direcția realizării Acordului: s-au creat structurile instituționale de acțiune, de asemenea, a avut loc întâlnirea la cel mai înalt nivel, respectiv summitul Ucraina-UE; Guvernul a creat mecanis-

MESAJUL PREȘEDINTELUI CU PRILEJUL ÎMPLINIRII UNUI AN DE LA SEMNAREA ACORDULUI DE ASOCIERE DINTRE UCRAINA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ

mul de coordonare a realizării Acordului; s-a accelerat procesul de adaptare a legislației ucrainene la legislația Uniunii Europene. Într-un singur an a fost pregătit și adoptat un mare număr de acte legislative și normative proeuropene. Orientându-ne către valorile general europene, în spiritul Acordului de Asociere, al principiilor asocierii politice cu UE cuprinse în acesta, continuăm acțiunile de implementare a unor reforme sistematice prioritare: a reformei constituționale, reformei administrației de stat și anticorupție, reformei organelor de ordine, a reformei privind administrarea afacerilor.

Ne așteptăm ca zona aprofundată și cuprinzătoare de liber schimb cu Uniunea Europeană să înceapă să funcționeze cu toată puterea de la 1 ianuarie 2016.

Pe de altă parte, Uniunea Europeană a deschis, practic, în mod unilateral piața sa pentru produsele ucrainene în condițiile prevăzute pentru primul an de acțiune a zonei de liber schimb. Aceasta a influențat pozitiv comerțul nostru bilateral. Din păcate, rezultatele războiului din Donbas și acțiunile dușmanului nostru din toamna și iarna trecută au dus la înrăutățirea dinamicii. Dușmanul nostru recurge la toate măsurile pentru a împiedica integrarea economică a Ucrainei cu Uniunea Europeană care constituie garanția consolidării suveranității economice a statului nostru și a propășirii lui pe termen lung.

Sunt recunoscător pentru ajutorul pe care Uniunea Europeană îl acordă Ucrainei pe drumul ei spre o Ucraină mai bună, care trăiește după regulile ce unesc continentul european.

În anul care a trecut, Ucraina a primit din partea UE un ajutor fără precedent: trei programe de sprijin macrofinanciar pentru susținerea stabilității macroeconomice a statului (aproape 3,4 miliarde euro), ajutor umanitar pentru cetățenii ucraineni care au părăsit temporar teritoriile ocupate și raioanele unde au loc acțiunile antiteroriste (aproape 139 milioane euro), precum și pentru refacerea infrastructurii Donbasului, un grant pentru dezvoltarea statului, ajutor tehnic în peste 200 de proiecte ale UE în diferite domenii ale vieții sociale și ale administrației de stat.

Acest ajutor reprezintă sursa de energie a schimbărilor europene ce au loc în Ucraina. Noi mișăm pe continuarea și extinderea colaborării în cadrul tuturor programelor UE.

Cred că în viitorul apropiat, datorită muncii noastre devotate și schimbărilor ce vor avea loc în țară, Ucraina va avea dreptul fundamentat de a obține statutul de țară candidată la intrarea în Uniunea Europeană".

Ion ROBCIUC

APEL

al Comitetului Radei Supreme a Ucrainei pentru afaceri externe și al Președinților Delegațiilor Permanente a Radei Supreme a Ucrainei la Adunările Parlamentare ale organizațiilor internaționale către comitetele pentru afaceri externe ale parlamentelor naționale și șefii delegațiilor parlamentelor naționale la Adunările Parlamentare ale organizațiilor internaționale privind necesitatea asigurării îndeplinirii de către Federația Rusă a Acordurilor de la Minsk

La data de 12 februarie 2015, membrii Grupului Trilateral de Contact din care fac parte reprezentanții Ucrainei, Rusiei și reprezentantul special al președintelui OSCE au semnat la Minsk Complexul de acțiuni pentru îndeplinirea acordurilor de la Minsk. De asemenea, a fost susținută Declarația Președintelui Ucrainei, Președintelui Republicii Franceze, Cancelarului Republicii Federale Germania și a Președintelui Federației Ruse privind realizarea Complexului de acțiuni pentru îndeplinirea înțelegerilor de la Minsk, adoptat la data de 12 februarie 2015.

Comitetul susține îndeplinirea necondiționată a înțelegerilor de la Minsk și implementarea lor corespunzătoare, în primul rând, a celor ce se referă la încetarea focului, retragerea armamentului greu și eliberarea ostajilor. Drept confirmare a acestui fapt este hotărârea Radei Supreme a Ucrainei privind implementarea reformei constituționale, pașii legislativi în direcția unei descentralizări reale în Ucraina, activitatea de pregătire a alegerilor locale, inclusiv în unele raioane ale regiunilor Donețk și Luhansk ale Ucrainei în conformitate cu legislația ucraineană și cu respectarea standardelor OSCE. Organizarea alegerilor cu respectarea acestor cerințe și cu aprecierea pozitivă din partea OIDD OSCE o considerăm o idee fundamentală a înțelegerilor de la Minsk și o componentă indispensabilă pentru stabilizarea situației în Donbas.

Reamintim că tocmai prin organizarea în Donbas la data de 2 noiembrie 2014 a farsei electorale, nerecunoscute de nici un stat, au fost, de fapt, anulate înțelegerile de la Minsk din 5 și 19 septembrie 2014, ce a subminat evoluția procesului de pace. În același timp, adoptarea de către Rada Supremă a Ucrainei a Legii „Privind modul special de autoadministrare locală în unele raioane ale regiunilor Donețk și Luhansk” minimizează orice încercări ale liderilor locali, susținuți de Rusia, de a

legitima entitățile ilegale, create în Donbas după data de 2 noiembrie 2014.

Comitetul menționează activitatea intensă a Grupului Trilateral de Contact și a subgrupurilor tematice, care au fost înființate în cadrul lui, și care au început discutarea aspectelor practice privind îndeplinirea acordurilor de la Minsk.

Avem în vedere că scopul prioritar al acestor subgrupuri este convenirea cât mai urgentă și sprijinirea realizării practice a măsurilor suplimentare capabile să asigure regimul de încetare totală și durabilă a focului, finalizarea procesului de retragere a armamentului greu cu calibrul 100 mm și, mai mult, retragerea ulterioară a tancurilor, a artileriei cu calibrul până la 100 mm și a lansatoarelor de mine cu calibrul până la 120 mm în condițiile monitorizării și verificării de către OSCE, soluționarea problemelor socio-economice și umanitare ale regiunii, care au apărut ca o consecință a activității teroriste a așa-ziselor „Republici Populare Donețk și Luhansk” și a agresiunii militare ruse în estul Ucrainei, eliberarea necondiționată a tuturor ostajilor, inclusiv a cetățenilor ucraineni, care sunt reținuți ilegal în Rusia, accesul liber al ajutoarelor umanitare internaționale către populația din regiune.

O direcție importantă a activității Grupului Trilateral de Contact și a subgrupurilor lui este susținerea maximă a activității de monitorizare și verificare a OSCE și a Misiunii speciale de monitorizare a OSCE în Ucraina, în speță privind asigurarea libertății de circulație și siguranței observatorilor Organizației, accesul lor fără obstacole în orice zonă, inclusiv la segmentele temporar necontrolate ale frontierei ucraineano-ruse.

În pofida faptului că înțelegerile de la Minsk au creat premisele pentru reglementarea pașnică a situației din Donbas, în ultima perioadă se observă o înrăutățire considerabilă a situației de securitate

în această regiune ca o consecință a creșterii intensității tirurilor de artilerie, provocărilor din partea formațiunilor ilegale înarmate așa-ziselor „Republici Populare Donețk și Luhansk”. Federația Rusă, ca unul dintre participanții „formatului Normandia”, în loc să influențeze formațiunile teroriste, pe care le controlează, astfel încât ele să înceteze focul, dimpotrivă alimentează conflictul din Donbas prin livrarea așa-ziselor „Republici Populare Donețk și Luhansk” a tehnicii militare moderne și muniției, prin recrutarea nestingherită și pregătirea pe teritoriul ei a insurgenților sub acoperirea așa-ziselor voluntari, prin folosirea militarilor armatei sale regulate în războiul împotriva poporului ucrainean.

Năzuința de a păstra integritatea teritorială a Ucrainei, de a asigura pacea și liniștea pe pământul ei tuturor cetățenilor, indiferent de etnia, limba și religia lor și, pe acest fundal, de a construi un stat prosper european, ne obligă să ne adresăm comitetelor pentru afaceri externe ale parlamentelor naționale și șefilor delegațiilor parlamentelor naționale la adunările parlamentare ale organizațiilor internaționale cu rugămintea de a lua măsuri hotărâte și urgente din instrumentarul diplomației parlamentare, de a exercita toată influența și buna credință pentru instaurarea păcii în estul Ucrainei și încetarea agresiunii ruse în baza îndeplinirii de către Federația Rusă și de către grupările teroriste controlate de ea a acordurilor de la Minsk.

**Președintele Comitetului Radei Supreme a Ucrainei pentru afaceri externe
Hanna HOPKO**

**Șeful Delegației permanente a Radei Supreme la Adunarea Parlamentară NATO
Ivanna KLYMPUSH-TSYNTSADZE**

**Șeful Delegației permanente a Radei Supreme la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei
Volodymyr ARIEV**

**Șeful Delegației permanente a Radei Supreme la Adunarea Parlamentară OSCE
Artur HERASYMOV**

**Șeful Delegației permanente a Radei Supreme la Adunarea Parlamentară Euronest
Borys TARASIUK**

24 august este o zi specială pentru poporul ucrainean, o zi de sărbătoare și de bucurie pentru toți ucrainenii, indiferent de locurile în care trăiesc. Este ziua în care, acum 24 de ani, Ucraina a scris o nouă pagină din istoria sa, prin proclamarea Independenței de Stat. Atunci a devenit realitate visul multor generații de ucraineni de a avea un stat suveran și independent, unitar și democratic.

Pentru fiecare dintre noi, Ziua Independenței Ucrainei constituie un moment de reflecție la trecutul tumultuos și de speranță pentru un viitor mai bun, un moment în care ne amplificăm trăirile, ne adunăm forțele pentru a face față dificultăților și pentru a ne dori, o dată în plus, pace și bunăstare. Un popor unit, hotărât să avanseze pe drumul ales, dincolo de constrângerile apărute, este un popor puternic. Iar forța vine din glasul și inima fiecărui ucrainean. Doar în acest fel, Ucraina va reuși

24 AUGUST - ZIUA INDEPENDENȚEI UCRAINEI

să aibă un mediu intern sigur, stabil și prosper.

Comunitatea ucrainenilor din România a fost în permanență alături de țara mamă, și-a exprimat întreaga susținere față de păstrarea suveranității și unității teritoriale și a condamnat în mod ferm conflictul armat care a măcinat zonele estice. Am considerat întotdeauna că la baza rezolvării oricărei divergențe trebuie să stea dialogul și nu politicile de forță sau intimidările de orice natură. Acum, mai mult ca oricând, ne dorim o Ucraină puternică, o Ucraină europeană!

Deși situația din estul țării rămâne fragilă,

astăzi Ucraina este antrenată într-un amplu proces de reformă, care vizează modernizarea sistemului politic și a economiei. Totodată, are un calendar bine stabilit în raport cu agenda europeană, iar un parcurs susținut în această direcție îi oferă acces la finanțare și asistență tehnică europeană.

În acest context, doresc să mulțumesc autorităților române pentru sprijinul constant exprimat în favoarea suveranității, independenței și integrității teritoriale a statului vecin și prieten.

Cu ocazia Zilei Naționale a Ucrainei, în calitate de reprezentant în Parlamentul României al Uniunii Ucrainenilor din România, doresc să adresez tuturor ucrainenilor cele mai sincere urări de sănătate, pace și prosperitate, unitate și putere pentru a trece cu bine de această perioadă plină de provocări.

Ion MAROCICO

UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” SUCEAVA

CONVERSIE PROFESIONALĂ OFERTA EDUCAȚIONALĂ PENTRU ANUL UNIVERSITAR 2015-2016

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava (USV) organizează cursuri de conversie profesională pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar care vor să obțină o nouă specializare. Programele de conversie profesională se adresează cadrelor didactice încadrate în sistemul de învățământ preuniversitar și absolvenților cu diplomă de licență sau echivalentă care doresc să se specializeze într-un alt domeniu decât cel pentru care posedă diplomă de licență. Odată urmate cursurile unui program de conversie profesională, profesorii vor putea să predea și disciplina pentru care au obținut diplomă după absolvirea programului de conversie. Propriu-zis, profesorii pot obține o a doua diplomă de licență după patru semestre.

Pentru anul universitar 2015-2016, specializările pentru care USV organizează concurs de admitere sunt următoarele:

Facultatea	Domeniul	Specializarea	Forma de învățământ	Nr. locuri cu taxă
Facultatea de Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor	Calculatoare și tehnologia informației	Tehnologia informației și comunicării	zi/2 ani	60
Facultatea de Inginerie Mecanică, Mecatronică și Management	Inginerie industrială	Educație tehnologică	zi/2 ani	30
Facultatea de Istorie și Geografie	Istorie	Istorie	zi/2 ani	30
Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării	Limba și literatura	Limba și literatura română	zi/2 ani	30
		Limba și literatura franceză	zi/2 ani	30
		Limba și literatura engleză	zi/2 ani	30
		Limba și literatura germană	zi/2 ani	30
		Limba și literatura spaniolă	zi/2 ani	30
		Limba și literatura italiană	zi/2 ani	30
Facultatea de Științe ale Educației	Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar	Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar	zi/2 ani	80

După absolvirea acestor specializări, gradele didactice obținute la prima specializare sunt valabile și pentru specializarea nou obținută, iar noua diplomă obținută conferă aceleași drepturi ca specializarea anterioară.

La sfârșitul studiilor de conversie profesională, profesorii vor putea preda noua disciplină studiată.

**Rector,
prof. univ.dr.ing. Valentin POPA**

CÂND SÂNGELE SE FACE APĂ „Rușii nu își mănâncă frații!”

În eseu său Despre frați, ruși și frații ruși din volumul Aici este îngropat Fantomas, Iuri Andruhovyci descrie o scenă din viața lui de student, când în căminul studențesc al Institutului de Literatură din Moscova („... în acest labirint de șapte etaje ridicat în mijlocul monstruoasei capitale, în inima atinsă de putreziciune a imperiului, existând încă numai pe jumătate”, după cum îl descrie în romanul Moscoviada) un coleg al său din Bașkiria, l-a invitat de Kurban Bayram (Sărbătoarea Sacrificiului) să guste dintr-o „șuncă deosebită” din carne de cal.

Bașkirii sunt un popor de călăreți, – spune Andruhovyci –, caii îi însoțesc de-a lungul vieții lor. Copiii bașkirilor, de abia reușesc să umble pe picioare că se și cațără pe cai și au niște cai frumoși și puternici care îi slujesc până la sfârșitul vieții. Colegul bașkir îmi povestea că, atunci când calul îmbătrânește, este absolvit de poveri fizice și este trimis pentru așa-numita „îngrășare”. „Acolo, bătrânul se hrănește bine și se odihnește. Ultimele luni din viața unui cal sunt un fel de pensie, – o odihnă binemeritată, după care este sacrificat, iar din carnea lui se prepară ceea ce îți servesc eu acum”.

În acel moment, în camera colegului meu bașkir a intrat un alt coleg de-al nostru, poetul rus pe care în romanul Moscoviada l-am numit Iejevkin. „La loc, i s-a adresat bașkirul, și gustă din șunca mea din carne de cal”. La această invitație Iejevkin a scuturat mândru din întreaga sa clăie de păr creț și a spus: „Rușii nu își mănâncă frații!”

Nici până-n ziua de astăzi nu mă satur de admirat acea frază. Dacă ar fi după mine, aș scrie peste tot unde aș putea cu litere gigante această frază. De exemplu, pe fiecare tanc rusesc. Sau cel puțin la intrare în fiecare abator.

În articolul Sociologia: ucrainenii și rușii nu mai sunt „frați”, publicat pe site-ul Vocea Americii (Holos Ameryky) la data 09.02.2015 și preluat de Radio Svoboda, binecunoscutul sociolog ucrainean Volodymyr Paniotto, directorul

general al Institutului Internațional de Sociologie din Kiev, declară: „Este evident că atitudinea ucrainenilor față de Rusia s-a înrăutățit. Războiul real pe care îl vedem, forțează din ce în ce mai multe persoane să aibă sentimente negative față de Rusia. Este aproape surprinzător că atitudinea lor nu s-a înrăutățit și mai mult, având în vedere că majoritatea populației ruse susține acest război”.

Desigur, nu este pentru nimeni nici un secret, de la omul simplu până la sociolog, cu toți am observat că ucrainenii au început să-i trateze din ce în ce mai rău pe ruși, iar rușii – pe ucrainenii. În primul rând este de vină războiul, iar în al doilea rând – propaganda. Sondajele pe care le-au făcut în paralel sociologii ucraineni și ruși – Institutul Internațional de Sociologie din Kiev și organizația neguvernamentală de cercetare sociologică “Levada-Ţentr” din Moscova, arată că la întrebarea: „Ce simțiți față de Rusia?”, cei mai mulți ucrainenii au răspuns: „Cel mai potrivit cuvânt este: ură! – De ce? – Evident din cauza războiului!”

Pe locul doi a fost răspunsul: „Rusia este un stat agresiv care nu respectă obligațiile internaționale, dar poporul rus nu este popor frate și poporul nu este de vină. Putin e de vină. El trebuie să răspundă. Rușii sunt oameni la fel ca și noi, nu ar trebui să-i urâm”.

Pe locul trei a fost răspunsul: „Nu ură e cuvântul potrivit, ci un fel de dispreț, un fel de respingere a oricărui contact cu ei”.

Între ucrainenii și ruși „sentimentele de fraternitate” s-au răcit. Sociologii au remarcat schimbări radicale în atitudinea celor două națiuni. Potrivit acestora, ponderea ucrainenilor care aveau o atitudine foarte bună sau în general bună față de Rusia a scăzut brusc. Înainte de anexarea Crimeei, în februarie 2014, procentul acestora era de 78%. Astăzi acesta a atins un minim istoric de 36,5%, în schimb procentul celor care își exprimă ostilitatea față de vecinii din nord este de 47,5% din populația Ucrainei.

Dar nu numai ucrainenii și-au pierdut dragostea față de ruși, ci și rușii și-au schimbat părerile lor bune pe care le aveau despre ucrainenii. „Doar un procent de 24% din populația Rusiei are o atitudine pozitivă față de ucrainenii”, notează același Volodymyr Paniotto. Cât despre o unire a Ucrainei cu Rusia spera 7% din populația Rusiei și 3% din populația Ucrainei. Sociologii sunt de părere că datorită tulburărilor actuale nu mai există nici o cale de întoarcere spre fosta „dragoste frățescă”.

Mihai HAFIA TRAIȘTA

Ucraina – casa noastră

Kiev – legendă de spiritualitate creștină

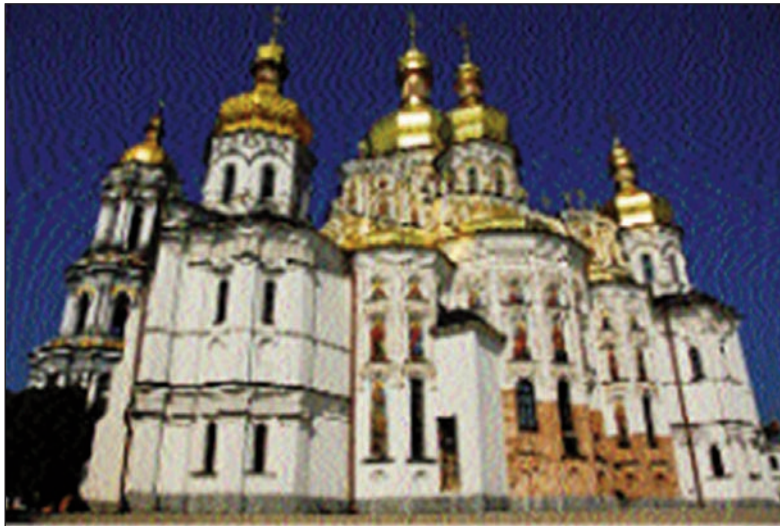
Timp de patru zile, între 9 și 12 septembrie 2013, filialele județene ale Uniunii Ucrainenilor din Botoșani, Iași, Suceava și Tulcea au efectuat o excursie de documentare în Ucraina.

Kievul este o metropolă a ortodoxiei răsăritene a cărei dezvoltare a fost susținută de însăși poziția sa geografică strategică, la întretăierea drumurilor comerciale dintre Marea Nordului, Marea Neagră și Marea Mediterană. Puternic centru cultural, economic și administrativ al Ucrainei, Kievul se dorește a fi astăzi cel mai european dintre orașele Ucrainei. Și când își dorește acest lucru, se bazează pe bogata sa moștenire culturală și spirituală care i-a asigurat statutul de „mamă a tuturor orașelor” din spațiul slav... o incursiune în Kievul de astăzi, pe urmele Kievului de ieri, duce la meditare adâncă, la cunoaștere, la simțirea unui profund sentiment al libertății morale, spirituale, umane... Kievul astăzi, după 15 secole de existență tulburătoare înseamnă, înainte de toate, „libertate!”. O libertate care, ridicată din apele Niprului, te eliberează de orice plan inițial de călătorie - aici, totul poate fi organizat. Dar nimic nu se compară cu surpriza descoperirii unui oraș la fiecare înfățișare a sa, din străfundurile pământului, de la buza chiliilor creștinești până la cupolele aurite ale bisericilor bizantine.

Porțile de Aur ale Kievului

Construite între 1017 și 1024 „Porțile de Aur” ale Kievului au fost pe vremuri principala intrare în oraș. Ele erau numite de vechii kieveni și „Porți ale Cerului” întrucât, în fiecare dimineață, soarele trecea prin ele colorându-le în roșu după care lumina se ridica ușor spre bolta cerului. Legendele spun că Soarele și „Poarta Cerului” au salvat orașul de la întuneric și de la moarte... De-a lungul secolelor, Porțile i-au încântat pe locuitorii orașului și, în egală măsură, i-au înspăimântat pe dușmani. Porțile aduc aminte de celebra intrare în Constantinopol. Prin construirea lor, prințul Kievului Iaroslav Mudryi, fiul lui Volodymyr Creștinătorul, a vrut să sublinieze odată în plus faptul că țara sa a fost și este poate la fel de puternică precum Imperiul Bizantin, Iaroslav a acordat foarte multă atenție extinderii și consolidării Kievului astfel încât, de-a lungul domniei sale, teritoriul orașului a devenit de 10 ori mai mare decât în momentul în care acesta și-a început dominația. Tot el a fost cel care a distrus hoardele de pecenegi nomazi care atacau cu consecvență orașul. Și tot legenda spune că, înainte de bătălia finală, Iaroslav s-a rugat Maicii

Domnului să îl ajute să biruiască, promițându-i construirea unei biserici. După victorie, Iaroslav s-a ținut de cuvânt și a ordonat astfel construcția „Porților de Aur” și a „Bisericii

Kievo-Pecerska Lavra

Bună Vestire”. Până în 1670 „Porțile de Aur” au fost imposibil de dărâmat de către triburile nomade. Temutul Batu Han a cucerit orașul

„Poarta de Aur” a Kievului

intrând pe furiș și distrugând „Porțile de Aur” din interior. Îngropate de timp și de istorie, „Porțile de Aur” au fost redescoperite de către arheologi în 1832 pentru ca, un secol și jumătate mai târziu, mai exact în 1982, la aniversarea a 1500 de ani de la nașterea Kievului, „Porțile de Aur” și Biserica „Buna Vestire” să fie redeschise marelui public.

În lumină – „Kievo-Pecerska Lavra” – de la Apostolul Andrei până în zilele noastre

Pe dealurile semete de pe malul drept al Niprului, cupolele aurite ale mănăstirilor de la Lavra se văd magnific. Potrivit legendei, în timpul predicilor ținute aici, Apostolul Andrei a spus „pe aceste dealuri, un mare oraș și multe biserici pentru glorificarea Dumnezeului nostru se vor construi”... Și se pare că exact așa a fost.

Primul ascet stabilit în peșterile din această zonă a fost Cuviosul Ilarion care a săpat o peșteră în stâncă și s-a rânduie aici în post și rugăciune. După ungerea sa ca mitropolit de Kiev, vine aici Antonie de la Athos, întemeietorul monahismului rus. Antonie se naște în timpul domniei lui Volodymyr Creștinătorul (953 d.Hr.), merge la Constantinopol apoi pe muntele Athos după care, prin poruncă monahală, este trimis de starețul său în Rusia

Kieveană. Îl descoperim astfel în 1051 pe părintele Antonie stabilit într-una din peșterile din această zonă. Mulți care știau de existența lui veneau și îi aduceau alimente sau ajungeau aici fie și numai să îl cunoască. În timp, alături de părinte, au rămas 12 adepți care au început să își construiască chiliile. Dorindu-și izolarea, părintele și „frații” săi s-au mutat, iar locurile săpate atunci au rămas ca locuri de înmormântare pentru membrii fraternității create. Călugării care își aveau lăcașul în ansamblul de biserici de la Lavra au săpat tunele în malul drept al Niprului creând o adevărată rețea subterană prin care reușeau să comunice rapid. Locul unde a trăit și a răspândit creștinismul părintele Antonie a devenit un important centru al creștinătății ortodoxe în Rusia Kieveană și s-a dezvoltat peste secole. Astăzi, Lavra este cel mai mare complex monastic de pe teritoriul Ucrainei cu peste 30 de hectare, 100 de construcții din care 42 se consideră a fi unice în lume ca arhitectură, 23 de temple, fortificații și grote cu lungimea de peste 1.000 de metri fiecare, muzee, ateliere de pictură și croitorie pentru obiecte protejeste, un loc sacru și de pelerinaj pentru creștinii ortodocși din întreaga lume.

Întemeietorii „Lavrei Pecerska”

Un stareț hirotonit de Sfântul Antonie a fost Cuviosul Teodosie născut în 1029. În timpul acestuia, numărul monahilor a crescut de la 20 la 100. Antonie și Teodosie sunt considerați a fi întemeietorii Lavrei Pecerska. O parte din numeroasele momente prin care Lavra a trecut de-a lungul celor peste 1.000 de ani de existență sunt descrise în „Patericul Lavrei Peșterilor din Kiev”.

În întuneric de la „Kievo-Pecerska Lavra” la Monumentul „Patriei Mamă”

De-a lungul perioadei comuniste, călugării ortodocși erau considerați o „jignire” adusă poporului și ideologiei vremii. Astfel, în 1977, Brejnev a ordonat ridicarea monumentului „Patria Mamă” care se dorea a fi suficient de înalt pentru a acoperi cupolele așezămintelor religioase ale Lavrei. Statuia de 180 de metri înălțime reprezenta o femeie cu sabia în mână îndreptată spre cer. După momentul 1991, sabia a fost scurtată cu 30 de metri, iar cupolele Lavrei și-au recăpătat dreptul de a fi văzute în toată splendoarea lor.

Traian MALEȘ

MUZEUL ETNOGRAFIC AL COMUNEI ULMA

Despre Muzeul Etnografic din Ulma cunosc mai multe cei ce recepționează programele televiziunilor locale din municipiile Rădăuți și Suceava. De asemenea, ziarele locale din Rădăuți și Suceava au prezentat informații despre deschiderea acestui muzeu, amenajat în cadrul Căminului Cultural reabilitat cu fonduri europene.

Recent și Televiziunea Națională a prezentat pe larg acest muzeu, iar domnul deputat din partea UUR, Ivan Marocico, fiu al comunei, în cadrul unei emisiuni televizate, a mulțumit public familiei juriștilor Ciocan Nicolai, viceprimarul comunei, și soției sale Victoria, care au amenajat acest muzeu ale cărui exponate aparțin, aproape în totalitate, acestei familii.

Ideea reabilitării Căminului Cultural, construcția unei școli cu programul "Școala altfel", precum și betonarea drumului comunal Nisipitu-Lupcina - 11 km - revine profesorului Mircea Ihnatiuc, fost primar al comunei în legislația precedentă care, împreună cu un colectiv de specialiști, au întocmit un proiect ce a fost aprobat, alocându-se fonduri europene. Lucrarea a fost executată de firma

"FORESTBROD" din localitatea vecină, Brodina, patron Vasile Viorel Melen, drumul dându-se în folosință cu un an înainte de termen.

După prezentarea acestui muzeu la Televiziunea Națională, mulți cunoscuți, prieteni, m-au sunat, s-au declarat satisfăcuți de cele văzute. Printre cei ce m-au sunat a fost și vechiul meu prieten Kolea Kureliuc din Măriștea Sucevei și mi-a reproșat de ce nu am scris despre această "minune" în presa UUR. Mi-a explicat de ce a folosit cuvântul "minune",

pentru că la sate căminele culturale (unele spații) au fost închiriate pentru fel de fel de nevoi ale așa-zișilor întreprinzători, numai pentru cultură nu s-a făcut nimic.

Așadar, răspunzând observațiilor și, în același timp, dorințelor celor ce m-au sunat, mai jos vă prezint muzeul comunei noastre.

Preocupări pentru colecționarea, păstrarea, conservarea și valorificarea creației populare din satele comunei

au existat începând cu anul 1953, când la Școala cu clasele I-IV au venit învățătorii Miroslava și Daniel Șandro cu intenția de a colecta cele mai reprezentative obiecte specifice comunei. Și au reușit, în scurt timp, să adune o sumedenie de lucruri valoroase, amenajând la Școala Primară din Nisipitu, în două camere, un muzeu personal, ale cărui uși erau în

permanență deschise. După ieșirea învățătorilor la pensie, acest muzeu a fost mutat în apartamentul personal al acestora din municipiul Rădăuți.

Fiul lor, prof. Ostap Șandro, cu domiciliul în București, după trecerea părinților la cele veșnice, o parte din obiecte le-a readus la școala unde au lucrat timp de 19 ani Miroslava și Daniel Șandro. Aici, la școala din Nisipitu, reconstruită din temelii, s-a înființat Muzeul Memorial "Miroslava și Daniel Șandro".

Muzeul Etnografic al comunei Ulma s-a inaugurat în ziua de 16 iunie 2013 cu prilejul organizării și desfășurării celei de-a XX-a ediții a „Festivalului minorităților”, finanțat de Uniunea Ucrainenilor din România.

Acest eveniment a fost onorat de prezența dnei Iaroslava Colotelo, consilier în Ministerul Culturii și Cultelor, dlui Ion Marocico, deputat în Parlamentul României din partea UUR, a domnului viceconsul al Consulatului General al Ucrainei la Suceava, a profesoarei Nadia Boiciko, soția consulului general al Ucrainei la Suceava, precum și a altor oficialități de nivel central și județean. De asemenea, la deschidere, a luat parte și o delegație din Ucraina, în frunte cu Vasyl Dovhyi, membru al Uniunii Naționale a Scriitorilor din Ucraina, jurnalist, scenarist, fost director al studioului de televiziune din Cernăuți o perioadă îndelungată.

Totodată, au luat parte și au realizat reportaje scrise, comentate și televizate de cotidienele sucevene, de postul de radio național, precum și de televiziunea "Plus" din Suceava.

Realizatorii acestui muzeu sunt inimoșii juriști Victoria și Nicolai Ciocan, locuitori ai satului, care au păstrat

obiectele moștenite de la bunici și părinți și le-au donat muzeului.

Întreaga expoziție constituie un punct de atracție deosebită atât prin obiectele de mare valoare etnografică și artistică prezentate, cât și prin modul de expunere ce sugerează contextul folosirii lor. Obiectele sunt expuse în trei camere, mici ca suprafață,

TĂIEREA CAPULUI SFÂNTULUI IOAN

Acest eveniment se prăznuiește la Biserica Ortodoxă la 29 august. Sfântul Ioan a îndurat moarte mucenicească pentru fărâdeleaga regelui Irod Antipa care, luând de soție pe Irodiada, soția fratelui său Filip, și-a atras mustrarea Sfântului Ioan. Acest păzitor al Legii lui Dumnezeu, defăimătorul păcatelor omenești și propovăduitorul pocăinței, n-a putut răbda nelegiuirea regelui Irod. Pentru a nu-i mai auzi mustrările, regele s-a învoit ca proorocul să fie aruncat în temnița din palatul Macherus. În ziua nașterii lui Irod, Irodiada își va împlini gândul vicelan de-al ucide pe Ioan Botezătorul. S-a dat un ospăț mare la care au luat parte sfetnicii regelui, voievozii și toate căpeteniile Galileii. Printre dănuitoarele aduse, s-a aflat și Salomeea, fiica lui Irod. Atât de mult l-a încântat pe Irod jocul Salomeii, încât i-a făgăduit să-i dea orice îi va cere, dacă mai repetă o dată dansul. A mai jucat o dată și a cerut ca preț capul lui Ioan Botezătorul, adus pe o tupsie.

Irod s-a învoit la acest preț. A fost ucis un sfânt din pricina unui rege împătimit și netrebnic, dus la pierzanie de o femeie nelegiuită.

Cega GHEORGHE

ale Căminului Cultural. Prin forma de prezentare a exponatelor s-a urmărit nu numai latura expozițională, ci și cea intuitivă, pentru ca vizitatorii să poată înțelege modul în care au fost realizate bunurile prezentate, fazele de lucru prin care au trecut acestea, de la materia primă până la produsul finit.

Expoziția ilustrează în mod convingător, prin materiale specifice etnografiei, ideea de continuitate a ucrainenilor-huțuli pe aceste meleaguri, din timpurile cele mai îndepărtate până în zilele noastre. Ea reprezintă cultura și civilizația populară din această zonă muntoasă și reliefează pregnant performanța creatorilor populari, ilustrată prin arta de a îmbina în mod strălucit utilul cu frumosul. Vizitatorii se pot convinge că înaintașii acestui grup reprezentativ al huțulilor nu au realizat nimic util fără să fie și frumos și că tot ceea ce au creat frumos este și util.

După cum am mai spus, spațiul pentru muzeu este extrem de redus. Mai sunt obiecte care nu au spațiu de expunere. Din holul Căminului Cultural se intră în prima sală, unde, în vitrine noi, închise, prezentând siguranță, se găsesc ouă încondeiate, mici obiecte casnice, modele de cusături și mai cu seamă cărți din secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Cărțile pot fi cercetate, deși sunt uzate.

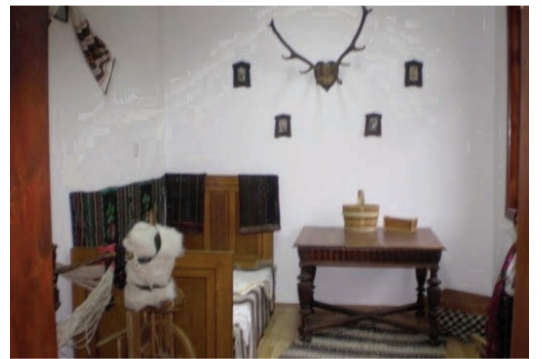
Aceste cărți sunt în limbile română și ucraineană. Enumerăm câteva:

Încoronarea Majestaților Lor Ferdinand, cel dintâi Rege al României Mari și a Reginei Maria (la 15 octombrie 1922 - Alba Iulia). Din această carte, destul de voluminoasă, am aflat că la ceremonie au fost prezenți și câțiva primari huțuli din zonă. Primarul nostru din Seletin - Nicolae Cascovschi, din Șipotele Sucevei, Bogdan Denigrevici, Vasile Mehno din Moldova-Sulița, Eugeniu Priscornic din Putila și Ioan Ciocan, primar din vecinătatea Ulmei, bunicul actualului viceprimar al comunei Ulma.

De altfel, mulți din familia fostului primar al Serghienilor, după cel de-al Doilea Război Mondial s-au refugiat, așezându-se în Ulma.

O altă carte e în limba ucraineană - Istoria biblică "Vechiul și noul testament" tipărită la Lvov în 1890.

Mai enumerăm: Dicționarul german-ucrainean, 1863; Calendarul ortodox - 1924 - limba ucraineană; Pădurile noastre de la Ion Simionescu - 1932; Revista "Credința" a Mitropoliei Cernăuți - 1906; Povestiri de

Iuri Fedkovyci - 1913 - limba ucraineană; Sfaturi bune - revista nr. 1903 ce apărea la Kuty - 1902; Ghid de conversație german-ucrainean - Lvov 1870; alte cărți, reviste, almanahuri, cărți de rugăciuni.

În muzeu găsim fotografii vechi ale familiei Ciocan și ale altor persoane, materiale etnografice.

Materiale etnografice: costume populare, inventarul de două obiecte de bucătărie, prosoape, harnașamente pentru cai, cofe de lemn, unelte agricole, leagăn, blidare, obiecte de cult, ladă de zestre, război de țesut, cofăiele.

Ca obiecte interesante sunt cele 4 manechine reprezentând o familie, soț-soție, un băiat și o fetiță, îmbrăcați în costume populare huțule.

Gheorghe CEGA

SALON INTERNATIONAL DE FOTOGRAFIE LA GURA HUMORULUI

Cu toate că, după numărul de locuitori, orașul-stațiune Gura Humorului din județul Suceava poate fi considerat un oraș mic, totuși, aici se desfășoară permanent un număr însemnat de activități cultural-artistice. Cea mai recentă manifestare culturală a constituit-o cea de a VII-a ediție a Salonului internațional de fotografie „EUROPEAN PHOTOGRAPHIC FESTIVAL – EUROFOTOART – 2015”.

Desfășurat în perioada 9-29 mai la Galeria Centrului Cultural din Gura Humorului, Festivalul a fost dedicat Zilei Europei. Organizat de Ministerul Culturii din România, Consiliul Județean Suceava, Centrul Cultural „Bucovina” din Suceava și Primăria orașului Gura Humorului, sub patronajul direct al Asociației EUROFOTOART ASSOCIATION, Comisia Europeană și Parlamentul European, acest festival al fotografiei europene a prezentat locuitorilor orașului, cât și numeroșilor turiști aflați aici, în această perioadă a anului, un număr însemnat de lucrări ale unor artiști fotografi atât din România, cât și din alte țări europene – Germania, Italia, Rusia, Slovenia, Slovacia, Spania, Ucraina și Ungaria.

Ucraina a fost reprezentată de artiști fotografi cu următoarele lucrări: Hodun Tatiana cu fotografia „Elevă”, Charvat Oleksandr cu „Peisaj cu biserică” și „Peisaj cu bărci”, Fesenko Evhen cu „Cranes”, „Winter Terricone”, „Soare peste munți”, „Seagull” și „Soare în palmier”, Gora Iulia cu „Studiu de maci”, precum și Niorba Volodymyr cu „Borja”.

Deși tematica expoziției a fost variată, au predominat portrete, peisaje și fotografii cu caracter social. Fotografiile autorilor din Ucraina au avut un plus de încărcătură emoțională, deoarece au avut un pronunțat specific ucrainean. Lucrările expuse au fost apreciate de vizitatori spre cinstea autorilor, constituind un îndemn spre noi creații artistice și o invitație pentru viitoarele expoziții similare din acest oraș.

Este un fapt îmbucurător că la multe acțiuni cultural-artistice cu participare internațională care se desfășoară frecvent în orașul Gura Humorului, fie că este

vorba de „Zilele orașului” sau diverse festivaluri ori expoziții ca aceasta la care ne referim, sunt invitați și reprezentanți din țara vecină, Ucraina contribuind astfel la întărirea legăturilor de prietenie, la o mai bună cunoaștere reciprocă a valorilor culturale în interesul ambelor popoare - român și ucrainean -, în spiritul colaborării intereuropene.

Acesta a fost și mesajul transmis de către domnul Nicolae Hăuca, fotoreporter la redacția ziarului „Libertatea cuvântului” din Cernăuți, care a onorat cu prezența sa Salonul din Gura Humorului sâmbătă, 29 mai, data închiderii acestuia. În ceea ce privește exponatele foto, domnia sa a precizat că ele au un „parfum” al lor, că sunt povestea unui moment și că frumosul este la fel de valoros ca și utilul. A mai spus că un salon similar cu cel de la Gura Humorului a fost deschis cu câteva zile în urmă și la Muzeul de Artă din Cernăuți, acțiune organizată de Fotoclubul de Artă „POZITIV” din acest oraș. De asemenea, a subliniat faptul că este în interesul iubitorilor de frumos din Ucraina și România, respectiv al celor din regiunea Cernăuți și județul Suceava, să se organizeze schimburi de expoziții foto.

Prezent la închiderea Salonului, a vorbit și artistul fotograf Stefan Toth, președinte și director al Asociației „Euro Foto Art”. Referindu-se la fotografiile expuse, el a precizat că acestea, în număr de 176, au fost selecționate dintr-un total de 2040 prezentate spre jurizare și că toate sunt de calitate. Ele cuprind numai imagini din Europa. Fotografiile, alb-negru și color, sunt lucrări ale unor artiști fotografi pretențioși.

Deși tematica a fost liberă, au predominat, totuși, peisajele și portretele. Referitor la portrete, acesta a spus că ele sunt foarte reușite și parcă „intră în dialog” cu privitorii. Totodată a menționat că fiecare fotografie este o secundă care nu se poate repeta, ceea ce o diferențiază de alte arte vizuale. În încheiere a ținut să precizeze că alegerea orașului Gura Humorului pentru prezentarea Salonului contribuie la creșterea rangului acestui oraș, fiind un prilej în plus de mândrie pentru locuitorii săi.

Cuvinte de laudă la adresa organizatorilor Salonului și de apreciere a lucrărilor expuse au spus și alți vizitatori ai expoziției, toți exprimându-și speranța că după acest Salon vor mai urma și altele, speranță pe care o împărtășim și noi. Cum începutul a fost un succes, suntem convinși că și viitoarele expoziții foto internaționale în acest oraș vor fi la nivelul așteptărilor.

Iarema ONEȘCIUC

Lucrurile serioase se fac cu oameni serioși, iar lucrurile frumoase se fac cu oameni frumoși la suflet.

Așa s-a întâmplat și la 28 iunie 2015, în satul Bălcăuți, județul Suceava, când dl prof. Petru Șoiman, instructor al ansamblului „Kozaciok”, ne-a invitat la o foarte reușită acțiune culturală „Joc la nuntă-n Bucovina”. Acesta este un proiect de promovare a tradițiilor culturale ucrainene, realizat de Asociația Culturală „Kozaciok” din Bălcăuți. Nu voi scrie despre obiectivele și scopul proiectului, deoarece vor scrie alții pe această temă, dar nu pot

trece peste atmosfera spectaculoasă a acestei acțiuni, încărcate cu multe emoții și profunde sentimente de satisfacție în rândul spectatorilor.

Acțiunea s-a desfășurat în aer liber ca la o nuntă autentică, acest fericit eveniment din viața omului precedat de o pregătire specifică. Dl prof. Petru

EMOȚIILE UNEI ACTIVITĂȚI

Șoiman a adunat în jurul său localnici de toate vârstele: copii, tineri, adulți și chiar oameni cu vârstă mai înaintată. La deschiderea spectacolului s-a cusut cununța mirelui și a miresei cu tot alaiul: invitații la nuntă de către drujbe (vătăjei), cu părinții mirilor și cu nașii. Nu puteau lipsi „svašky”, că așa e la ucraineni. În timp ce nașa coase cununța, „svašky” interpretează cântece specifice momentului. Membrii Grupului vocal „Vocile Negostinei” au interpretat „Viddavala maty dociku, na ciujuiu storonociku”, „Jurylysea susidociky, jurylysea liudy, șcio na moi holovonți vinocika ne bude”, „Oi, de ty sila, de sy podila, moloda maty ciom ty ne vspila”, „Sadam sadovynu”; „Vivodimsea z ței chaty, na podviria pohuleaty” etc. Aici a fost punctul culminant, când mulți dintre spectatori au început să cânte împreună cu cei de pe scenă, amintindu-și de anii tinereții, de momentele unice din viața lor. Unii aveau chiar lacrimi pe obraz, atât de puternice au fost sentimentele trăite.

În zilele noastre s-au cam uitat obiceiurile și tradițiile frumoase de odinioară. La un astfel de eveniment, toată lumea merge acum la restaurant, se așază comod în fotolii, muzica interpretează multe manele, melodii ritmate ca să destindă atmosfera, iar melodiile specifice aproape că nu-și mai găsesc locul.

În cadrul acestui proiect au luat parte și alte

etnii: români, ruși-lipoveni, romi, ucraineni-huțuli și fiecare a încercat să creioneze câte un moment specific al nunții.

Felicitări dlui prof. Petru Șoiman care e un tânăr neobosit în ceea ce privește munca culturală. Încă nu a făcut nuntă cu acte în regulă, dar sigur e căsătorit cu folclorul, mai ales cu cel ucrainean.

Felicia GRIGORAȘ

Premierea olimpicilor ucraineni

Suntem în luna iunie, când celor sărguincioși li se încununează tâmplele cu flori... Cei mai silitori elevi sunt premiați pentru munca depusă timp de un an întreg. Dacă toamna se numără bobocii, la început de vară se numără premianții.

Despre o astfel de numărătoare, am stat de vorbă cu domnul Borelaw-Ștefan Petrașuc, președintele UUR-filiala Suceava. „Zilele trecute, Uniunea Ucrainenilor din România a desfășurat o acțiune surpriză la Siret ce a constat în acordarea unor premii în bani – pentru prima dată în istoria filialei Suceava a UUR – pentru toți elevii participanți la faza națională a Olimpiadei de limba ucraineană din Sighetu Marmației, fiind premiați atât elevii, cât și profesorii care i-au pregătit. Această acțiune de premiere s-a derulat la inițiativa și cu sprijinul exclusiv al domnului Marinell Serdenciuc.”

Manifestarea a fost găzduită de Casa de Cultură „Mihai Teliman” din Siret, având sprijinul Primăriei orașului și al Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din localitate în cadrul căruia

funcționează și specializarea filologie - limba ucraineană.

Activitatea s-a derulat într-un ritm alert, în acordul unei muzici antrenante. Elevii olimpici și profesorii lor au fost invitați pe scenă de către domnul Borelaw-Ștefan Petrașuc, președintele UUR-filiala Suceava unde le-au fost înmânate premiile de către domnul Marinell Serdenciuc.

După premiere a urmat un minispectacol susținut de ansamblul „Kolomyika” din Siret și „Ladonky” din Kiev.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

NOSTALGIE DUPĂ BUNUL SIMT

Am crescut și am fost educată în spiritul valorilor satului. A saluta pe cel pe lângă care treci pe stradă era un lucru sfânt. Cei tineri dădeau binețe celor mai în vârstă. Era mare rușine să încalci această lege nescrisă.

Apoi, copil fiind, nu înțelegeam de ce bunica mea i se adresează cu dumneavoastră președintelui de CAP, dumnealui fiind mai tânăr. Așa c-am întreb-o, iar dumneai mi-a răspuns că ea îi respectă funcția pe care o are și care îl obligă să rezolve treburile ale satului. „Iar cu oamenii e greu să lucrezi, așa că merită respectul meu pentru asta”.

M-am întors de ceva ani să lucrez în satul meu natal. Cu speranțe mari de a schimba în bine

lucrurile care lăsașu de dorit. Pentru început, am lucrat ca învățătoare. Apoi, zic unii - cei care m-au „obligat” să fac acest pas, mi-am împlinit destinul devenind profesoară de limba și literatura română.

În fiecare zi străbat doi kilometri de acasă până la școală. În drumul meu mă întâlnesc cu ai mei consăteni. Din această interacțiune zilnică s-au născut și rândurile de față. Le-am scris cu speranța că oamenii le vor citi și vor învăța ceva.

Sunt oameni de peste șizeci de ani care mă salută înainte de a apuca eu să le dau „bună ziua”. Mi se înroșesc obraji și sufletul de rușine. Unii dintre ei nici nu au copii sau nepoți la școală. Ei sunt asemenea bunicii mele: mă respectă pentru că sunt profesoară, om aflat în slujba comunității lor. Și de fiecare dată când îi văd îmi propun să le-o iau înainte cu salutul, dar în cel mai fericit caz reușesc doar să rostesc odată cu ei „dobryi den”.

Ei, și mă întâlnesc cu cei mai tineri decât mine. Aceștia au copii care-mi sunt și elevi. Sunt umbrați prin străinătate, prin țările civilizate ale Europei. Unii mă salută, pentru alții sunt invizibili.

Așa că la școală, când unul dintre copiii cu astfel de părinți uită să salute sau face vreo boacăna și-l dojenesc, devin pe neașteptate mai indulgentă și-mi zic de fiecare dată „ce vină are copilul când părinții lui nu cunosc elementara regulă a politetii: salutul?”

Banal subiectul acesta, veți zice...Ce mai contează salutul într-o lume care și-a schimbat scara valorilor? Poate aveți dreptate sau poate nu.Eu știu doar că mi-e dor de acele vremuri când salutul te definea ca OM...

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Cu cântecul ucrainean pe Valea Vaserului

Deși afară temperatura era destul de ridicată, UUR-filiala Maramureș, condusă de dl Petrețchi Nicolae, a organizat un festival de cântece ucrainene pe Valea Vaserului, Vișeu de Sus. La evenimentul din data de 19 iulie a.c. au participat formațiile artistice din localitățile Lunca la Tisa, Crăciunești, Rona de Sus, Crasna Vișeuului, Ruscova și Poienile de sub Munte.

Călătoria, până la locul de desfășurare a acțiunii, cu celebrele trenulețe a fost o adevărată întoarcere în timp, în vremurile în care oamenii foloseau aceste mijloace de transport pentru a aduce lemnul din pădure. Peisajele idilice completau senzația că te afli într-o poveste a vremurilor de demult apuse. Liniștea deplină era întretăiată doar de scârțâitul roților și de șuieratul trenului. După o călătorie de aproximativ două ore, am ajuns la destinație: un platou în apropierea râului Vaser, special amenajat pentru turiști, cu scenă în aer liber. Pe această scenă au urcat formațiile artistice din localitățile mai sus menționate, fiind răsplătite cu aplauze din partea turiștilor prezenți.

La întoarcere, un om ne-a povestit că demult era o comunitate destul de numeroasă de ucraineni pe Valea Vaserului, dovadă fiind și cimitirul, care poartă și acum denumirea de „cimitirul rușilor” (termenul de rus fiind o veche denumire a ucrainenilor). Ne bucură faptul că, după mult timp, cântecul ucrainean a răsunat din nou pe mirifica vale a Vaserului.

Ana-Alina GRIJAC

AM NUNTIT LA BĂLCĂUȚI

La final de cireșar, satul Bălcăuți s-a gătit în haine de sărbătoare. O sală de spectacol în aer liber și o manifestare culturală menită să reînvie obiceiuri de nuntă specifice comunităților de români, ucraineni, rromi, ruși-lipoveni..., 28 iunie 2015 – „Joc la nuntă-n Bucovina”...

Da, bucovinenii, și nu doar ei, și-au dat întâlnire la Bălcăuți. Cu toții au participat la un spectacol care a necesitat un volum de muncă enorm. O întreagă echipă, coordonată de domnul profesor Petru Șoiman, a muncit pentru ca acest proiect să prindă viață.

Despre necesitatea implementării unui astfel de proiect, am stat de vorbă cu domnul profesor Petru Șoiman. „Justificarea de bază a proiectului „Joc la nuntă-n Bucovina” este dată de specificul zonei în care s-a dorit a fi implementat acest proiect și din

care provine promotorul proiectului: comuna Bălcăuți din județul Suceava. Conform recensământului din anul 2011, minoritățile etnice cele mai des întâlnite în județul Suceava sunt rromii, ucrainenii, polonezii și ruși-lipovenii. Comuna Bălcăuți este însă una dintre cele două comune din județ în care ucrainenii (considerați minoritari la nivel de județ) reprezintă, de fapt, majoritatea populației. Conform datelor recensământului din anul 2011, comuna Bălcăuți are o populație de 3070 de persoane, dintre care 69,67% sunt ucraineni și doar 28,82% sunt români. Deși în cadrul comunei Bălcăuți, ucrainenii sunt populație majoritară, la nivelul județului Suceava și la nivel național, ucrainenii reprezintă o minoritate etnică, iar acest statut se răsfrânge și asupra ucrainenilor din Bălcăuți. În acest context, este pregnantă nevoia promovării valorilor culturale și nevoia înțelegerii

reciproce, a cunoașterii și aprecierii culturilor prezente la nivelul județului Suceava, care în unele comune reprezintă majoritatea în cadrul populației. Aceste nevoi și această caracteristică a comunei

Bălcăuți au dus, în anul 2011, la înființarea Asociației Culturale „Kozaciok”, inițiatorul acestui proiect având ca scop promovarea valorilor culturale și susținerea tinerilor aparținând minorității ucrainene din România. Obiectivele stabilite în statutul Asociației au fost formulate tocmai pe baza nevoilor resimțite la nivelul comunității ucrainene din comuna Bălcăuți, iar proiectul propus contribuie la îndeplinirea a trei dintre aceste obiective: organizarea în România de concerte, spectacole, expoziții și alte acțiuni culturale cu artiști români și/sau artiști străini prin organizarea spectacolului „Joc la nuntă-n Bucovina” în care se prezintă obiceiurile și tradițiile de nuntă ale etniilor din județul Suceava (români, ucraineni, rromi, ruși-lipoveni); promovarea obiceiurilor, tradițiilor, culturii minorității ucrainene din România în țară prin prezentarea obiceiurilor și tradițiilor ucrainene specifice momentului nunții în cadrul spectacolului „Joc la nuntă-n Bucovina” de către ansamblul „Kozaciok”; realizarea de proiecte comune cu alte asociații din România și din străinătate prin invitarea la spectacol a ansamblurilor cultural-artistice aparținând minorităților din județul Suceava (ucraineni, rromi, polonezi, ruși-lipoveni), dar și a ansamblurilor românești. Înțelegerea reciprocă a etniilor prezente pe un teritoriu este posibilă doar în condițiile dialogului și ale colaborării. Aceasta este o altă nevoie pe care proiectul o urmărește să o atingă prin activitățile propuse. Nevoia de promovare a identității culturale și a tradițiilor și obiceiurilor stă, de asemenea, la baza propunerii acestui proiect. Bucovina se numără printre puținele zone ale României în care tradițiile străvechi sunt păstrate cu sfințenie și acestea reușesc să definească în mod deosebit spiritul localnicilor. Pe plaiurile Bucovinei, obiceiurile și dansurile fascinante de nuntă sunt celebrate cu veselie prin păstrarea tradițiilor moștenite de la străbuni. Și toate acestea s-au văzut pe scenă, la Bălcăuți”.

„Finanțarea proiectului este asigurată printr-un grant oferit de Norvegia, Islanda, Liechtenstein și Guvernul României cu o sumă nerambursabilă de 59.182,50 lei, valoarea totală a proiectului fiind de 66.497,9 lei. Derularea proiectului va dura 3 luni, începând cu luna mai 2015. Obiectivul proiectului vizează promovarea diversității culturale și îmbunătățirea dialogului intercultural prin descoperirea tradițiilor specifice etniilor din ținutul Bucovinei. Grupul țintă al proiectului este reprezentat de: ansamblurile cultural-artistice care reprezintă minoritățile etnice din Bucovina; comunitatea românilor, ucrainenilor, rromilor și rușilor-lipoveni; reprezentanții oficiali ai ansamblurilor cultural-artistice participante la spectacolul „Joc la nuntă-n Bucovina”; publicul larg din comuna Bălcăuți, județul Suceava. Printre cele mai importante rezultate preconizate ale proiectului menționăm: conștientizarea diversității culturale și întărirea dialogului intercultural; documentarea istoriei culturale; contribuția la susținerea diversității și identității comunităților culturale” ne-a declarat managerul proiectului, Narcisa Jeanina Băbuță.

Alaiul de nuntă a fost pornit de ansamblul

„Kozaciok” din Bălcăuți. Acesta, împreună cu grupul „Vocile Negostinei”, au prezentat un obicei de nuntă specific ucrainenilor: coaserea cununii - simbol al purității mirilor.

Au urmat cei de la „Bilcuța” cu obiceiul de nuntă „Jocul zestrei” (premiat la diverse concursuri). De la doamna Elena Negru, coordonatoarea ansamblu-

lui, am aflat că acest moment artistic este prezentat de grupul „Bilcuța” la nunți adevărate, la cererea familiilor care își doresc să aducă un strop din tradiționalul nunților de altădată la nunta lor.

Ruși-lipovenii din Manolea au fost prezenți cu două grupuri: „Berioza” și „Beriozușka”. „Am prezentat un obicei de logodnă așa cum bunicii și părinții noștri l-au păstrat până în prezent. În trecut, la nunțile noastre se cântau doar cântece religioase. La logodnă se interpretau cântece laice”, a precizat Gheorghe Miftode, președintele Comunității Rușilor-Lipoveni – CLR, filiala Manolea.

Comunitatea rromilor a fost reprezentată la spectacol de ansamblul „Florile Guliei” din Gulia-Dolhasca. Acești copii, împreună cu profesorul lor - Constantin Neculai - au demonstrat că frumusețea tradițiilor și educația pot ajuta la schimbarea în bine a lucrurilor.

Au mai participat la spectacol grupul „Polonynka” – Paltinu, și ansamblurile „Stejărelul” din Cajvana și „Trandafirul” din Calafindești.

Printre nuntași, l-am zărit pe Cosmin Cucu, preotul paroh al bisericii „Acoperământul Maicii Domnului” din Bălcăuți: „Consider acest spectacol un act cultural ortodox care vrea să încurajeze tinerii care nu au făcut încă acest pas important în viață. Dumnezeu a creat un singur Adam și o singură Evă. Un astfel de proiect este binevenit într-un moment în care se duc campanii de încurajare a dispariției genurilor”. L-am întâlnit și pe Boreşlaw-Ştefan Petraşuc, preşedintele UUR-Suceava: „Sunt fiu al satului Bălcăuți și mă bucur că aici are loc un astfel de eveniment cultural menit să păstreze și să facă cunoscute tradițiile strămoșești. UUR sprijină mereu astfel de activități căci ele asigură liantul între trecut, prezent și viitor”.

O nuntă făcută cu rânduială presupune foarte multe obiceiuri, toate încărcate de simbolică. O parte dintre ele au fost creionate în cadrul spectacolului „Joc la nuntă-n Bucovina” de ansamblurile participante. Spectatori, artiști, organizatori au nuntit cum se cuvine la Bălcăuți.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Printre propunerile Direcției Județene pentru Cultură din Galați a fost realizat un proiect care a recreat atmosfera de sfârșit de secol al XIX-lea și început de secol al XX-lea din Galațiul cosmopolit.

Evenimentul cultural de amploare a avut loc la sfârșitul lunii mai în Grădina Publică din Galați, fiind organizat de Direcția Județeană pentru Cultură. Efortul financiar a fost susținut de fiecare asociație și comunitate în parte, ceilalți parteneri din proiect (Primăria, teatrele, Centrul Cultural, celelalte organizații) având și ele o contribuție în derularea evenimentului. Gălățenii n-au mai văzut așa ceva de peste o sută de ani. O zi întreagă puteai să

privești și să te minunezi de mașini de epocă, circulând pe aleile largi ale Grădinii Publice, doamne și domni în costume de epocă, jandarmi de strață, copii care se plimbă cu cerul, berarii care vând berea acelor ani „Poll“, preparate culinare tradiționale ale etniilor, înșirate de-a lungul aleilor pe mese speciale de unde trecătorii servesc gratuit, pictură interbelică afișată pe pancarde imense, vechi ilustrate, muzică veche, spectacol de dans, muzică și teatru. Organizatorii au promis, așadar, gălățenilor că „vor fi teleportați în atmosfera începutului de secol XX“. Cu Imnul României, fanfara „Valurile Dunării“ a Centrului Cultural „Dunărea de Jos“ a fost

deschisă manifestarea, după care s-a continuat cu un concert de promenadă. Un scurt moment artistic au dat copiii Parohiei bisericii „Sf. Spiridon“, urmat de concursuri școlare, teatru de păpuși, moment artistic cu ansamblul „Asociația Tinerilor Ruși-

„LA PAS PRIN GRĂDINA PUBLICĂ DIN GALAȚIUL DE ALTĂDATĂ“

Lipoveni“ din Brăila, ansamblul „Cumpăna“ al Uniunii Democratice Turce, filiala Constanța, ansamblul de dansuri „Hayakaghak“ al Uniunii Armenilor din România – filiala Gherla (județul Cluj), ansam-

blul „Zadunaiska Sici“ al Uniunii Ucrainenilor din România – filiala Tulcea, condus de președintele Dumitru Cernencu, concert al Teatrului Muzical „Nae Leonard“ din Galați, ansamblul de muzică veche românească „Kalofonis band“ al Federației

Comunităților Evreiești din România, ansamblul „Olympos“ al Comunității Elene din Galați.

Pentru prezența artistică națională și pe o durată mare au pus umărul Primăria, Centrul Cultural „Dunărea de Jos“, Teatrul Muzical, Teatrul Dramatic, Muzeul de Artă, Complexul Muzeal de Științele Naturii, Asociația pentru Renașterea Galațiului, filialele etnice locale, precum Uniunea Democrată Turcă, Uniunea Armenilor din România, Uniunea Ucrainenilor din România, filiala Galați, Federația Comunităților Evreiești din România, Comunitatea Elenă și Comunitatea Rușilor-Lipoveni.

„La pas prin Grădina Publică în Galațiul de altădată“ a fost oferită gălățenilor, care admiră atmosfera și se dau în vânt după parfumul de epocă. Ei au avut posibilitatea să asculte melodii de altădată, să mănânce ca în „La belle époque“, să admire expoziții de carte poștală veche, să vadă ansambluri folclorice ale unor etnii care odinioară alcătuiau comunitatea pestriță a orașului, dar s-au micșorat sub vremuri.

În concluzie, evenimentele respective s-au bucurat de un real succes în rândul publicului larg care a fost plăcut surprins de toate momentele ce au reconstituit atmosfera de început de secol al XX-lea. „Toate acestea nu puteau fi obținute fără efortul și contribuția minorităților etnice în derularea proiectului în care acestea s-au implicat și pe care l-au susținut“, a menționat directorul executiv Cătălin Negoită.

Vichentie NICOLAICIUC

Zilele culturii ucrainene

La data de 28 iunie 2015, în localitatea Remetea Mică din județul Timiș a avut loc un eveniment important, și anume „Zilele culturii ucrainene“. La acest eveniment au fost prezenți președintele UUR,

filiala Timiș, dl Gheorghe Hleba, deputatul minorității ucrainene în Parlamentul României, dl Marocico Ivan, primarul localității, dl Bartha Francisc, președintele organizației UUR din Anina, dl Verșehora Taras, președintele organizației UUR din Gottlob, dna Odotia Corneștian, președintele organizației UUR din Soca, dra Marteniuc Oana, presa, radioul și alții.

La acest mare festival au participat ansambluri muzicale de cântece și dansuri din Soca, Pietroasa, Lugoj, Gottlob, Timișoara și Giarmata, iar grupul vocal-instrumental „Remeteanca“ din Remetea Mică a fost gazda festivalului.

Festivalul a început cu o întâlnire la sediul organizației UUR din Remetea Mică între invitați și gazde, apoi a urmat parada costumelor de la sediul UUR până la Căminul Cultural în aplauzele spectatorilor, după care, de pe scenă, dl președinte Gheorghe Hleba, dl deputat Marocico Ivan și dl primar Bartha Francisc au luat cuvântul, urând succes artiștilor ce urmau să-și prezinte programul.

Spectacolul a început cu formația-gazdă „Remeteanca“ după care au urmat toți ceilalți artiști. După festival a fost servită masa festivă, iar toți cei prezenți au mulțumit conducerii UUR pentru realizarea acestui mare eveniment cultural.

Ana HRINI,
președinta organizației UUR, Remetea Mică

ÎNTOARCEREA BERZELOR

de Decebal-Alexandru SEUL

Când a pus pe masa cititorilor cea de-a zecea sa carte, „Brăduțul din Cer., (2012), maestrul cuvintelor și al prozei scurte și foarte scurte, Decebal-Alexandru Seul, mi-a mărturisit: „Asta-i ultima mea carte. Gata ! Mai las stiloul să se odihnească. Mie mi-ajunge cât am scris“

Pur și simplu, am considerat că afirmația sa este hazardată și-o să motivez de ce. Atunci, pe loc, mi-a stârnit un zâmbet și chiar un râs destul de tare, încât acesta mi-a replicat: „Ce, nu credeți ? Din păcate, nu mai am subiecte.“

„Bine, bine, i-am răspuns ferm. Subiecte veți mai găsi la tot pasul, pentru că vi le oferă satul cu darnicie. N-așteptați să vină la Dvs. Căutați-le ! Și-apoi nu cred acest lucru pentru că, de-ndată ce v-ați infectat cu microbul scrisului, nu puteți renunța. „Așa a și fost. A continuat să ne-ncânte cu prozele sale scurte și foarte scurte, uneori simple informații, subiecte a găsit berechet, continuând să scrie în „Crai nou“ „Curierul ucrainean“, „Vatra veche“, „Flacăra lui Păunescu“ și „Monitorul de Suceava.“

Iată că-n trei ani ne-a pus pe masă încă cinci volume. Și, după cum îl știu, va continua să se lamenteze de lipsă de subiecte, dar va continua să scrie mai vârtos ca înainte. Așa este dânsul. Cred că-a uitat când mi-a mărturisit la telefon, într-o seară, târziu, că n-are astâmpăr până nu prinde capătul unui nou subiect. Umblă fără astâmpăr după ele.

– Ai uitat, maestre! Eu însă n-am uitat.

„Întoarcerea berzelor“, căci acesta este titlul celui de-al cincisprezecelea volum, nu este de mare întindere, așa cum îi este obiceiul. Are doar 112 pagini. Dar ce densitate de informații! Cândva, cu ceva timp în urmă, mi-a mărturisit că urmărește de mulți ani viața acestor vietăți, pe care le consideră miraculoase și, ce este mai important, foarte apropiate omului.

Volumul este împărțit în patru capitole: „Peisaje și întâmplări din așezarea dintre obcini“, „Treizeci de ani pe cărări de munte“, „Secvențe de serviciu“ și „Întoarcerea berzelor“.

Într-un scurt „Cuvânt înainte“, autorul motivează de ce a abordat acest subiect. Face o comparație,

foarte reușită, între peisajul din Bărăgan, unde a stat în domiciliu forțat, fixat de comuniști, când era copil, și cel mirific al „satului dintre obcini, Izvoarele Sucevei, mai precis satul Bobeica“.

Afirmația că localitatea Izvoarele Sucevei este o localitate mirifică este întărită și de aprecierile oaspeților francezi din comuna Saint- Nauphary, care este înfrățită cu comuna sa, care „au afirmat la un grătar pe dâmbul din apropierea bisericiuței din deal, că un asemenea peisaj, impresionând prin obcinele bucovinene ca niște talazuri uriașe ale unui ocean, împădurite cu păduri de conifere, n-au mai întâlnit nicăieri în Europa!“ Superbă afirmație!

Luându-mă după titlul primului capitol, credeam că va vorbi despre cum s-a îndrăgostit de viitoarea lui soție. Dar maestrul ne povestește cum s-a îndrăgostit de plaiurile comunei natale și, mai ales, de animalele care populează pădurea din jur. Și-aici și-a dezvăluit latura sa romantică, sentimentală, cu inima îmbătută, frântă și vrăjită de frumusețile naturii înconjurătoare. Meseria nu și-a făcut-o numai în cele opt ore obligatorii, funcționărește, cu inima insensibilă la durerile oamenilor. A admirat tot ce-a văzut în locurile pe care le-a călcat cu piciorul, călare pe cal sau cu șaretă dispensarului, deplasându-se la bolnavii „de pe moșia sa“.

La prima vedere, credeam că va descrie sec activitatea sa din teren, dar maestrul cuvintelor ne-a delectat cu frumusețile neegale ale naturii, cu câprioarele, cerbii, vulpile și iepurii, cărora le observa mișcările, deplasarea în teren, iar uneori se întrista când nu le vedea un timp. Nu suportă braconierii, care ucideau animalele pădurii, nu pentru a se hrăni, ci pentru a câștiga bani. Nici lupii, din cauza apucăturilor lor de ucigași, nu-i erau pe plac.

A avut grijă să ne descrie și viața „slipacilor“ (șerpi veninoși, foarte mici, negricioși) și a cârțițelor. L-a pomenit aici, destul de des, pe Știrban, „care le venea de hac cârțițelor, cum nu se pricepea nimeni în sat și nici prin împrejurimi“.

În capitolul următor, evocă activitatea sa de la dispensarul comunal, unde a muncit timp de 35 de ani. Este mândru că-a reușit, în acest timp, să aibă grijă de sănătatea oamenilor din 3 sate și 20 de cătune, acestea din urmă fiind răsfirate pe văile și înălțimile munților, satul fiind izolat de lumea dezlănțuită.

Foarte frumos povestește despre unele întâmplări petrecute cât a muncit cu cei 9 medici, dar și cu Moșulea, vizitiul dispensarului.

Iar întâmplarea cu bunica Rahila va smulge hohote de râs cititorului. Emoționantă este reîntâlnirea cu medicul Kun Csaba după 18 ani de la plecarea acestuia din sat.

Ultimul capitol, „Întoarcerea berzelor“, dă și titlul volumului și se deschide cu o superbă fotografie, la fel ca toate celelalte, care reprezintă o barză stând țanțoșă în cuibul ei, situat destul de sus de la pământ, în vârful unui stâlp de înaltă tensiune. În cuprinsul acestui capitol vom mai întâlni patru fotografii cu berze.

Din acest capitol, în care povestește întâmplări cu berze, mai aflăm și revolta autorului față de acel individ care a reclamat o barză până la minister, pentru că și făcuse cuib în apropierea casei sale și-l deranja cu clămpănitul. Autorul l-a caracterizat succint: „...dus de-acasă cu oile.“

Cartea este scrisă cu mult talent. Cuvintele curg asemenea apei unui izvor limpede, iar susurul apei îți gădilă frumos urechile, fermecându-te. Peste tot întâlnim epitete, comparații și metafore, care transformă aceste texte în adevărată poezie. La toate acestea se adaugă descrierile de natură, în diferite anotimpuri, care sunt superbe. Pur și simplu, la fel ca altă dată, m-am entuziasmat în fața acestor proze. Felicitări !

În cuprinsul cărții, autorul „presară“ 24 de fotografii color, format mare, la dimensiunea cărții. Sunt puse cu mare chibzuință, fiecare la locul ei. N-a greșit nici măcar cu o fotografie. Meritul lui este cu atât mai mare, cu cât el este și autorul fotografiilor. În aceste fotografii, autorul vrea să-i demonstreze cititorului că descrierile lui din natură sunt exacte, natură mirifică, așa cum este la Izvoarele Sucevei, nu se găsește nicăieri. Dar așa-i toată România ! Fotografiile prezintă aspecte din sat luate în cele patru anotimpuri ale anului. S-ar părea că pâlcurile de case, care sunt prezente în fotografiile, ar compune întregul sat.

Un elogiu aduc și tipografiei, care ne-a dat această bijuterie de carte. Hârtie foarte bună, literă standard, întreaga lucrare fiind îngrijită. Ei i se potrivesc foarte bine cele spuse de Tudor Arghezi pe care, bineînțeles, le adaptez : „Carte frumoasă, cinste cui te-a ... tipărit!“ Așa să fie !

Ținând cont de cele arătate mai sus, recomand cu mare căldură cititorilor să studieze această carte pentru ca, măcar pentru câteva ore, să se transpună în sufletul autorului, ca să-și dea seama că tot ce-am scris despre autor și cartea lui este perfect adevărat. Iar, dacă veți avea curiozitatea să vă convingeți la fața locului de cele descrise de autor, acesta vă invită cu mare căldură să pășiți pe meleagurile de legendă ale satului său dintre obcini. Poate așa veți descoperi și mai multe lucruri pe care autorul n-a avut încă timp să ni le prezinte. Dar mai știți...

prof. Gheorghe DOLINSKI

CUPTOR – ÎNTRE TENTAȚIE ȘI CANDOARE

În fiecare an gândindu-ne la concediul de odihnă, el, de-aseenea, gândindu-se și venind în întâmpinarea noastră.

Sezonul estival e în mare formă. Ca să vorbești cu vecinul de șezlong, nu faci niciun pas. În plus, câte o umbră la purtător, pe nisipul plajei, pentru fiecare.

Scurte nopți pe capul vamaioșilor. Întrebare: cât mai rămâne dintr-un cort pentru dormit?

O ladă de bere care n-a mai încăput în frigider, a rămas la dispoziția caniculei.

Pescărușul. De frică, roșul unei geamanduri s-a prelins mai spre adânc.

Apreciem sensul unei margarete într-un fel și vorbele proprietarului de pensiune altfel.

Iată! „Luna la Mamaia“ pictează stele pentru hotelurile stațiunii de elită.

Coborând pe o potecă, speram să întâlnesc iubitori ai muntelui. Și iată câteva pâlcuri de ciuperci viu colorate, în amurgul zilei.

Un umbrar executat din stuțăriș. Briza îi șușotește ceva la ureche iubitei mele. Nu sunt gelos: sunt din Brăila!

Economie de piață. O bancnotă de 1 leu odihnindu-se de priviri indiscrete, sub nisip.

O libelulă stacojie nu bagă în seamă câteva coji de portocală ce plutesc pe luciul lacului. Poluare în zadar!

În viitorul cel mai apropiat, guvernul ne promite realizarea de drumuri rapide. Iată că, deja se profilează o avalanșă de concedii pe patru roți și șapte ore de tristețe, parcurse în coloane de mașini încrezătoare în tot ce face guvernul.

Seară de vară – până și-n străchinile baciului ce ne așază la ospăț. De aici până la ceaunul cu mămăligă e-o cale de o galaxie mioritică, plină de scânteii, cu punct de plecare un trunchi de brad trecut de zilele lui.

De sub un pridvor de Muscel, sub clar de lună, un greiere recită o fabulă despre o furnică.

În tabăra cu corturi, o piscică îmi privește oglinda retrovizoare de la mașină – ce zărește, oare?

Maramureșul este un poștaș – în materie de turism rural. El face, la propriu, turul vestitelor porți și mănăstiri de lemn.

Viile vara, înșiruite pe sârme metalice, întrețin convorbiri de telefonie clasică. Opțională rămâne doar o plimbare cu telefonul mobil pe un deal viticol.

Un agent de la circulația rutieră trece linia continuă, echipat corespunzător, dar fără umbrelă de soare!

Pe pista pentru bicicliști, freamătul delicios al aerului de dimineață masează formele ghidonului. Nu port mănuși, de aceea mă simt excitat!

O floarea-soarelui pirpirie, aflată la o margine de lan, coboară nasul. E în plină criză de depresie purtătoare de obsesivul gând că seamănă cu o păpădie pricăjită.

Pe o colină, eolienele, în mare stil donquijotesc înfruntă idealurile orizonturilor!

O tânără viperă, nelogodită încă, lenevește cu gândul că în cele din urmă va fi cucerită de Helios!

O cameră de luat vederi păstrează încă amintiri de la clasă: pe imaginile surprinse umbrele tecerii bacului încă tremură.

Schitul în deal - clopotul sună: distanța dintre utrenie și-apoi o cină binecuvântată de cuvinte de lumină venind dinspre trapeză, nu mi se pare mare.

Gândindu-mă la sezonul concediilor, am zăbovit în fața laptopului meu odată cu briza acestei luni de Cuptor și-am scris despre mare, munte, tentație și candoare – așa cum știu că vă șade vouă bine.

Mihai MATEICIUC

Sărbătoare jubiliară cu ocazia Hramului Bisericii Ucrainene din Lugoj

La 26 iulie, cu prilejul Hramului Bisericii Ucrainene din Lugoj „Sf. Volodymyr“, s-a prăznuit jubileul de 25 de ani de la înființarea Protopopiatului Ucrainean din Banat și reînființarea Vicariatului Ortodox Ucrainean. La Lugoj, în anul 1990, la inițiativa președintelui UUR Banat, prof. Gh. Semeniuc, a început construcția bisericii protopopiale, centru spiritual al ucrainenilor, iar în 2013-2014 s-a construit un edificiu bisericesc nou – Centrul Protopopial din Banat. Odată cu înființarea parohiei și a protopopiatului pe raza de activitate a protoieriei au fost construite mai multe parohii prin jertva și strădania bunilor credincioși, în total 12 biserici noi și case parohiale. De când a început activitatea în zona Banatului, părintele I. Albiciuc a dorit să înființeze cât mai multe parohii ucrainene pentru a păstra spiritul ortodox ucrainean și limba ucraineană. De aceea, dorința protopopului a fost aceea de a marca acest jubileu cu un mitropolit și prin binecuvântarea Preafericitului Daniel, părinte patriarh, sub conducerea căruia se află biserica ortodoxă ucraineană care l-a delegat pe mitropolitul Banatului, Înaltpreasfințitul Ioan Selejan. A fost înălțător momentul primirii oaspeților de la Timișoara, Înaltpreasfințitul împreună cu măicuțele și cei doi dia-

coni fiind întâmpinați de un sobor de preoți ucraineni, corul bisericii și de mulți credincioși. Au onorat cu prezența și reprezentanți ai altor culte bisericești. Prezente au fost oficialitățile Lugojului, de asemenea, deputatul din partea ucrainenilor, dl Ion Marocico, din partea județului Timiș – dl Titus Bojin, președintele UUR filiala Timiș, dl Gheorghe Hleba, grupuri de credincioși cu protesii de la parohia Cornuțel și de la parohia Pietroasa Mare, îmbrăcați în costume ucrainene. A început Sfânta Liturghie, corul bisericii răspundea prin cântări religioase, de asemenea, cântecul religios închinat Sf. Volodymyr a fost cântat mereu, începând de la primul hram.

La sfârșitul Liturghiei, protopopul Ilie Albiciuc, parohul bisericii, a salutat prezența oaspeților, a mulțumit tuturor, amintind că, în urmă cu 25 de ani, în acest loc s-a înfipt crucea din care a rezultat această perlă duhovnicească a ucrainenilor din Banat care este vie și minunată. Edilul Lugojului, prof. ing. Fr. Boldea, a amintit momentele grele prin care trec cei care doresc să lase ceva în urma lor, oferind parohului I. Albiciuc o

diplomă de excelență. Apoi fostul edil, Sorin Straja, a subliniat că este legat de etnia ucraineană încă de la începutul construcției acestei biserici.

Tuturor inițiatorilor din partea Protopopiatului a fost oferită, în semn de prețuire și mulțumire „Cartea înțelepciunii“.

Trebuie să amintim că după terminarea Sfintei Liturghii s-a făcut slujba de pomenire a celor decedați și miritul credincioșilor.

Părintele paroh I. Albiciuc, felicitându-i pe toți truditarii acestui lăcaș, a amintit din însemnările „Cărții de aur a bisericii“ cuvintele de neuitat ale fostului președinte al UUR Banat, regretatul Gh. Semeniuc: „Mulțumesc Dumnezeu nostru că m-a ajutat să-mi îndeplinesc visul de a vedea construită biserica ortodoxă ucraineană“.

După cuvintele de mulțumire, corul bisericii a cântat pentru toți „La mulți ani!“ atât în limba ucraineană, cât și în limba română. Tot la final, a fost intonat cântecul

religios „Святий великий Володимире“. Iar eu închei subliniind că nimic nu este mai frumos decât acele momente când suntem cu toții împreună în iubire, credință și toleranță, așa cum ne învață biserica.

„Leagă-ne, Doamne, pe toți împreună
Cu lanțuri ce nu pot fi rupte
Leagă-ne, Doamne, în dragoste“.

Ana BEREGHI

REGINA SATULUI NEGOSTINA LA 100 DE ANI

Multe minuni a înfăptuit Dumnezeu pe pământ, iar una dintre ele este aceea că a dat viață omului, cu tot ce poate fi mai frumos și mai minunat în ea. Nimeni nu poate ști secretul longevității. Fiecare dintre noi dorește să treacă prin toate etapele vieții și să ajungă până la cele mai adânci bătrânețe. Timpul se scurge foarte repede, dar rareori te trezești chiar și la 100 de ani.

Așa s-a întâmplat și în satul Negostina, județul Suceava când, la 7 iulie 2015, doamna Victoria Harasemiuc a atins venerabila vârstă de un secol. Mare bucurie a fost în această familie la ceas aniversar.

Primarul comunei Bălcăuți, dl ing. Vasile Ursachi, și viceprimarul dl Ioan Fediuc s-au alăturat grupului „Vocile Negostinei” și s-au deplasat la locuința sărbătoritei Victoria Harasemiuc. Ne-au întâmpinat membrii familiei într-o curte frumoasă, plină de flori, și ne-au condus în casă. Aici bătrâna de 100 de ani, mama cea înțeleaptă și respectată, Victoria Harasemiuc, îmbrăcată în costum popular ucrainean local ne-a zâmbit nedumerită de ceea ce se petrece. Fiecare dintre noi a felicitat-o în limba ei maternă, adică ucraineană, că numai pe asta o știe, a îmbrățișat-o, i-a sărutat mâinile muncite, dar fața ei nu-i arăta vârsta. Din partea Primăriei Bălcăuți a primit un dar împreună cu un frumos ghiveci cu flori. Din partea grupului, cât și în numele organizației locale a UUR

Negostina i-a fost înmănat un frumos cadou și un mare buchet de flori multicolore, având în mijloc un crin regal, deoarece în acea zi ea era regina satului Negostina. De asemenea, i-a fost înmănată și o frumoasă scrisoare de felicitare. Au urmat pozele care vor rămâne ca amintire peste ani. A fost căsătorită cu Harasemiuc Vasile, decedat în 2003, care a trăit tot o vârstă frumoasă, și anume 93 de ani, iar împreună au conviețuit 67 de ani. Are numai o fiică, Viorica, căsătorită cu Malanciuc Ioan care împreună au doi copii: un băiat, Angel, și o fată, Otilia, amândoi căsătoriți și cu copii.

Victoria Harasemiuc s-a căsătorit în 1936, a trecut peste două războaie mondiale, a supraviețuit foametei din 1947. A trecut prin multe greutăți și neajunsuri, dar munca, mai ales cea a câmpului, a menținut-o în formă trecând peste multe obstacole. Avea un regim de viață cumpătat, la această vârstă i se vede luciditatea, își cunoaște cei doi nepoți, chiar și pe cei patru strănepoți pe care îi are. Își iubește foarte mult familia, îi caută mereu cu privirea, încă pășește foarte încet, sprijinită de un baston și ajutată de cei din casă.

I-am cântat „La mulți ani!” în ambele limbi, ucraineană și română, se uita mirată și mulțumită de atmosfera din jurul ei, chemându-l pe nepotul ei drag, Gelu, care se afla chiar alături. Am mai interpretat și alte cântece ucrainene specifice trecerii anilor: „Lita mynaiut”, „Oi, z-za hory kamiano!”.

Am rămas cu amintiri plăcute, mai ales pentru că am aflat, cu acest prilej, de la familie mai multe despre viața de 100 de ani a sărbătoritei.

Rar întâlnim cupluri longevive, dar în Negostina, la ora actuală, cel mai longeviv cuplu este format din perechea Vașnischii Aurel – 94 ani și soția sa Vașnischii Aurora - 93 ani, cărora le dorim multă, multă sănătate alături de cei dragi, dar asta e o altă poveste.

Încă o dată „La mulți ani!” „Mnohaia lita!” sărbătoritei noastre.

Felicia GRIGORAȘ

FLORILE RECUNOȘTINȚEI PENTRU APOSTOLII NEAMULUI

Din inițiativa și prin strădania preacucernicului preot paroh de la biserica din Falcău cu hramul „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, în strânsă colaborare cu un grup de cadre didactice printre care se numără Elisabeta Popescu, Maria Pintescu, Georgeta Timu, Mihaela Știrbu, Mihaela Nistor, Maria Catos, Mircea Popescu și alții, cu sprijinul neprecupețit al directorului coordonator Steluța Pătrăuceanu a avut loc sărbătoarea omagială a Zilei Învățătorului.

Acest eveniment de mare însemnătate din viața trudi-torilor școlii are loc în fiecare an de ziua Soborului Sfinților Apostoli fiindcă și învățătorii sunt considerați niște apostoli ai neamului pentru contribuția lor la creșterea și educarea generațiilor de elevi în spiritul celor mai nobile deprinderi de viață: dragoste față de părinți, față de neam și țară, față de credința noastră strămoșească și biserica neamului.

Ziua Învățătorului se sărbătorește la 30 iunie, dată la care a fost autentificată crearea Asociației Generale a Învățătorilor din România (AGIRO) prin hotărârea Tribunalului județului Ilfov din anul 1937.

De atunci și până astăzi această zi a intrat în conștiința națională, când se omagiază munca trudi-torilor pe tărâmul școlii.

AGIRO organizează anual congrese ale învățătorimii în care se hotărăște strategia și principalele direcții ale învățământului românesc. Anul acesta lucrările acestui congres se vor desfășura în luna august, la Cluj.

După ce a luat sfârșit liturghia închinată Soborului celor 12 Apostoli, preotul a felicitat cadrele didactice și le-a adresat mulțumiri pentru munca depusă, mi-a dat cuvântul din partea învățătorilor pensionari, ocazie cu care i-am adus respectuoase mulțumiri preotului paroh care a inițiat acest demers menit să reconsidere și să aprecieze la justa ei valoare munca întregului corp didactic din comună. Am amintit apoi și numele dascălilor care au trecut într-o altă dimensiune a timpului părăsind lumea cu dor și trecând în lumea cea fără de dor. Printre ei i-am amintit pe preotul Constantin Bejan și Gheorghe Dragomanu, învățătorii Vespazia Popescu și Eustafia But, soții Iachimciuc Vladimir și Elena, soții Boiciuc Valerian și Maria, soții Vostiuc Teofil și Natalia, soții

Costasovschi Teofil și Vera, Mihai Grigoraș și Irina Torac.

A urmat apoi un impresionant moment artistic susținut de un grup de copii de grădiniță și din ciclul primar, îmbrăcați în costume populare care au interpretat cântece și au recitat poezii adecvate acestei zile.

Emoționant a fost și momentul când preotul a îmbrățișat-o și i-a sărutat mâna fostei sale învățătoare, recunoscând că n-ar fi putut ajunge acolo unde se află acum fără îndrumarea părintească și atenția pe care i-a acordat-o aceasta și căreia îi va păstra o veșnică recunoștință și o continuă prețuire.

Copilașii din grupul de interpreți au oferit cadrelor didactice prezente crizanteme albe, iar organizatorii au înmănat diplome de recunoștință pentru întreaga activitate profesională, cunoscându-se faptul că învățătorul este o făclie care se mistuie luminând pe alții.

A urmat apoi un Te Deum special pentru toți dascălii decedați, după care la ieșirea din biserică am fost serviți cu sarmale bucovinene învăluite într-un abur aromitor.

Manifestarea omagială s-a încheiat cu o agapă prietenească la care au luat parte toți cei implicați în acest lăudabil demers cu certe promisiuni de permanentizare.

Mihai GHEORGHI

DE LA AUGUST LA... „AUGUSTOS”!

Helios – în deplinătatea zelului de zeu suprastrălucitor. Vârful vulcanului Fuji parcă încercând să-i înmoaie avalanșa de raze.

În viziunea poetică a lui Christian Morgenstern, ștregarul memorează luna August numind-o: Augustos.

Rafală de ploaie – ploaie de-adevăratelea; și deodată vânzătoarea de umbrele nu mai prididește.

La Dăbuleni, tradiția a devenit proverbială. Producătorul izbutește – demonstrativ – să țină doi pepeni într-o singură mână!

Urme de îndrăgostiți pe nisipul plajei, așteaptă flux-refluxul de cu seară promis.

Duh de zefir peste mirifica Deltă. Smerite, trestii fac mătăni...

Cerul albastru – din nou albastru și-atât de îndepărtat ca și rochia vaporosă a acestei fete, venite... „singură la mare”.

Privighetoarea farmecă de zor pădurea: cântă când în cheia fa, când în cheia sol ...

Tipicari nori întâmpină „luna la Mamaia” oferindu-i cazare la un hotel de „n” stele!

Șuierul coasei în transparența dimineții, acompaniat de glasul ciocârliei sfredelind cu-al ei tril câmpia.

Salvamarii fluieră a pagubă. Delfinii cu două picioare se-avântă voinicește, tot mai înspre larg.

Vacanța școlară continuă. Pe nisipul plajei se dispută o miuță mixtă, încinsă de elevii unei tabere.

Copilașul din flori al unui licurici se străduiește să soarbă, dintr-o singură înghițitură, o lăncedă bobiță de rouă.

Plete, în plin avânt: capul zmeului străpungând cerul verii. Oare ce gândește cheliosul?

În vacarmul de pe șoselele patriei ambuteiajele se țin lanț, par miniconcedii petrecute pe patru roți.

Seară microbistă: o stea și un licurici discută despre vacanța fotbalistică.

Citind în cort, o muscă intră curioasă să vadă de aproape titlul cărții.

Pe plajă umblăm desculți, din concediu revenim lefteri. Oare acasă vom găsi poate ceva bani... puși la ciorap!?

Tihna unui trup de vârsta a treia, temeinic uns cu nămol sapropelic, stând în poziție de odihnă estivală. Merită o poză de neuitat!

Plimbare pe faleză. Privesc luna prinsă în părul iubitei și mă simt aprins de prezența ei.

Ciuperci pe-o butură, soția e cu sufletul în pădure și cu capul... la zacuscă!

Alb satelit al mărilor și oceanelor – pescărușul în zbor.

În labirintul lanului de porumb, cu busola în mână, doi rătăciți, mari amatori de porumb fiert sau copt. Depinde.

Drum de întoarcere. În lumina apusului, un roi de țânțari așteptând să achite „taxa de autostradă”.

La malul mării o borsetă găurită de cheltuieli, e acum jucată - flux-reflux - la păcănelele valurilor.

Șovăind parcă, printre crizanteme pitice o primă brumă subțire...

Câștigurile loteriei cu bonuri fiscale a întrecut, per ansamblu, „loteria vizelor”. De vină-s comercianții, nu americanii!

Din lipsă de ploi crusta pământului s-a îngroșat cu un strat de vegetație veștedă.

Prinzând o idee și bălbâind-o, visele începutului de an școlar par adevărate. În opinia panoramică a ministerului de resort nu se întrevăd noi manuale.

„Augustos” e un echilibrist pe sârmă, el dansează pe-un fir [poetic] de trecere subțire.

Atârnați-i câțiva ciorchini grași de Fetească grasă –

iată-l cum se prăbușește într-un început de toamnă!

Mihai MATEICIUC

IN MEMORIAM VICTOR COZARIUC – COSSARIS (18 decembrie 1934 – 11 august 2015)

A părăsit această lume plină de contradicții, profesorul și publicistul VICTOR COZARIUC – COSSARIS, după o suferință grea. Este cel care, printre altele, a scris și-n publicația „Curierul ucrainean” materiale pline de conținut. Se bucura sincer când vedea materialele apărute în această revistă.

S-a născut în localitatea Negostina, a absolvit Școala Pedagogică Ucraineană din Siret (1954), Facultatea de

Istorie – Geografie a Institutului Pedagogic de 3 ani din București, precum și Facultatea de Istorie – Filosofie a Universității București (1982); a fost profesor de istorie la Măriței, comuna Dărmănești (1959-1997).

Fondator și președinte al Societății Culturale „Traian Chelariu” din Măriței – Dărmănești, din 1993; director și editor al periodicului de literatură, știință și religie „EXOD”, din 1994; director al Editurii COS-

SARIS, publicist pe teme diverse.

Plachete: DĂRMĂNEȘTI – Mărturii ale trecutului (1993); Pe urmele lui Traian Chelariu (2000); Popasuri la vetrele istoriei (2000); Cetățile Moldovei (2000); Tezaure în Bucovina (2000); Patrimoniul (2000); Folclor în Bucovina (2006), Eminescu și Bucovina

(2006); Speranță, credință, rațiune – roman (2006); Amintiri și coincidențe (2009); Două secole de viață parlamentară a trei generații (2009); Dărmănești – trecut, prezent și viitor (2009); Arhitectură populară în Bucovina (2009); Istorie și memorie din Bucovina (2009) ș.a.

La 6 august 2015, l-am vizitat. Slăbise peste 30 de kg. Am discutat mult despre ultima sa carte, despre dl Ion N. Oprea, care i-a prezentat ultima carte în „Lucașul de Botoșani” (31 iulie 2015 ediție electronică). Cu toate că era foarte bolnav, gândea lucid și avea planuri publicistice de viitor.

Nici prin cap nu mi-a trecut că, peste o săptămână, am să-l conduc pe ultimul drum!

Fie-i țărâna ușoară ! Nu-l vom uita.

Kolea KURELIUK

„DE STRAJĂ LÂNGĂ EI PUNE-VOI CUVÂNTUL!...” – ANTOLOGIA AVAN- GARDEI UCRAINEENE (Iași, 2014)

„Peste atâtea cărți nescrise, lichidate odată cu autorii lor, – neagra carte a comunismului...”

Leo Butnaru

Când în revista literară târgumureșeană „Vatra” (numerele 3-4 din anul 2010) a apărut *Avangarda poetică ucraineană*, semnată de Leo Butnaru, am îndrăznit să-i cer binecunoscutului scriitor permisiunea de a publica această neprețuită operă în revista „Mantaua lui Gogol”, iar domnia sa mi-a răspuns: „Dragă Mihai, abia m-am întors din Lituania și, fiind în bună dispoziție, sigur că vă permit să selectați și să publicați textele care vă interesează”. Imediat după ce am publicat primul capitol *Ajungând din urmă contemporaneitatea...* domnul Butnaru mi-a scris: „Mihaiule, bun găsit! Mă bucur că textele mele se potrivesc pentru *Mantaua lui Gogol*”.

Din păcate, o spun cu mare tristețe în suflet, *Poezia avangardei ucrainene* l-a interesat mai mult pe cititorul român, decât pe cel ucrainean din România. Se pare că la fel se întâmplă și în Ucraina și acest lucru nu a trecut neobservat nici de însuși autorul ei, deoarece într-un interviu pe care l-a acordat jurnalistului Oleh Koțarev de la publicația online [www. day.kiev.ua](http://www.day.kiev.ua) domnia sa spune: „Din păcate la voi (în Ucraina) nu se receptează și nu se înțelege rolul avangardei în contemporaneizarea culturii ucrainene. Când a apărut această traducere am semnalat apariția ei, împreună cu coperta minunatei reviste „Vatra”, pe paginile căreia a apărut, multora dintre publicațiile literare ucrainene și organizațiile cultural-artistice, însă nu am primit nici un răspuns...”

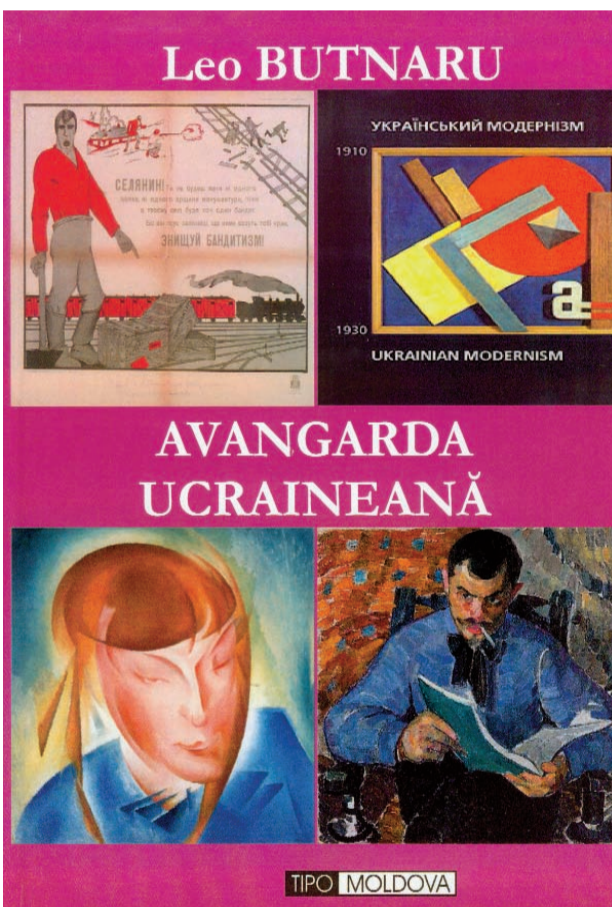
După patru ani, în 2014, la prestigioasa Editură TipoMoldova, în sfârșit, a văzut lumina tiparului antologia *Avangarda ucraineană* (poezie, manifeste, eseuri, artă plastică). Desigur, apariția ei a fost semnalată în revista literară a scriitorilor ucraineni din România „Naș holos” (nr. 245), de către publicistul Ioan Chideșciuc, căruia domnul Leo Butnaru, prin intermediul meu, i-a transmis mulțumirile sale.

Pe de o parte, această antologie este un omagiu adus „Golgotiei literaturii ucrainene”, „generației împușcate” din 3 noiembrie 1937, când, în lagărul de la Solovki, a fost executată aproape întreaga elită ucraineană, 100 de reprezentanți de vază ai intelectualității ucrainene, „Într-o singură zi, literatura ucraineană a fost decimată!”, iar pe de altă parte, ea restabilește punțile dintre „fulminanta literatură a începutului de secol trecut și cea din contemporaneitatea noastră, punți arse de primitivismul agresiv al ideologiei comuniste și perniciosul realism socialist...”

Conform unui martirologiu publicat, de-abia în anul 1991, în timpul represiunilor staliniste din anii 30 au fost împușcați 130 de scriitori; 11 s-au sinucis nemaiputând răbda umilințele la care au fost supuși; 119 au fost deportați în lagăre; 33 au fost reprimați; 188 s-au întors din detenție cu sănătatea zdruncinată. În total 481 de jertfe.

Politica Kremlinului îi considera pe scriitorii ca fiind „inginerii sufletelor” care trebuiau să se decida de interesele naționale ale propriului lor popor, în același timp suprima activitatea tuturor organizațiilor scriitoricești pe care le avea Ucraina la acea vreme.

Înființată în anul 1934, de regimul stalinist, Uniunea Scriitorilor din Ucraina Sovietică publică numai creațiile autorilor care preamăresc partidul bolșevic și pe Stalin.

Încă în anul 1933, Pavlo Tycina scrie poezia „Partidul ne conduce”. Astfel, Maksym Rylskyi, Volodymyr Sosiura, Mykola Bajan, Andri Malysko, Andri Holovko nu pot fi numiți „inginerii sufletelor”, ci mai degrabă „milițienii sufletelor”, după cum i-a numit în anul 1934 Hryhori Kosynka, executat și el în luna decembrie a aceluiași an.

Suprimarea intelectualității este, de fapt, o trăsătură comună a tuturor regimurilor totalitare. La fel ca și regimul hitlerist, regimul stalinist, ajungând la putere, căuta să distrugă organizarea democratică. Diferența dintre ele consta în aceea că regimul hitlerist își manifesta în mod explicit scopurile, ca de exemplu, exterminarea evreilor sau atitudinea nemiloasă a lui Hitler față de persoanele cu handicap, pe care o preia și regimul stalinist.

Nu avem dreptul să uităm tragedia cobzarilor ucraineni, bieților cobzari și cântăreți din liră orbi care cutreierau satele cântând durerea și suferințele

victimelor Holodomorului din anii 1932-1933. În decembrie 1934, sub pretextul organizării unei olimpiade republicane au fost adunați și împușcați peste trei sute de cobzari ucraineni. Regimul stalinist își ascundea în permanență scopurile. Mai mult, bolșevismul și-a anexat idealurile universale de umanitate, libertate și dreptate, în timp ce era exact contrariul, fapt care îl făcea cu mult mai periculos decât nazismul. În plus, dacă regimul nazist nu a rezistat decât 12 ani, sfârșind prin a se prăbuși în războiul pe care l-a declanșat, regimul comunist, prin prezența sa în tabăra învingătoare după cel de-al Doilea Război Mondial, s-a întărit.

S-a vorbit și s-a scris foarte mult despre tragedia intelectualității ucrainene, mulți aruncând vina pe Rusia, pe poporul rus... „În anumite părți ale problemei adevărul ar fi anume acesta, spune autorul, dar nu știu dacă el trebuie extins și generalizat în ce privește necruțătoarele decimări staliniste din a doua parte a anilor '30, când sute de intelectuali, scriitori, cineaști, pictori, regizori, muzicieni ucraineni au fost uciși în închisori, în Gulag. Pentru că teroarea stalinistă nu a fost una selectivă, ci de-a dreptul generală, necruțând pe nimeni, oriunde s-ar afla în imperiul roșu. Să ne amintim: în aceeași perioadă, când era lichidată intelectualitatea ucraineană, inclusiv scriitorii, printre care, în primul rând, avangardiștii, același blestem nimicea creatorii artei, slujitorii spiritualității Rusiei (...) Dar suferințele lui Pasternak, Ahmatova, umilințele la care au fost ei supuși?... Dar sinuciderea Marinei Țvetaeva, căreia i se refuzase până și un post de dereticătoare, ce i-ar fi permis să-și câștige pâinea cea de toate zilele?...”, se întreabă Leo Butnaru.

În prefața antologiei autorul prezintă specificul avangardei ucrainene, dar și problemele cu care se confruntau avangardiștii, iar una dintre ele, cea mai importantă, era cea a identității lingvistice „a funcționalității moderne a limbii ucrainene care, secole la rând, fusese „umilită”, marginalizată de oficios-imperialistă limba rusă.”

Criticul Vissarion Grigorievici Belinski, pozând în liberal, îmbrăcat în toga „tribunului”, fiind într-adevăr „paznicul bunurilor imperiului împotriva răzvrătirii ucrainene”, vorbea cu mare ură șovină despre „patriotismul haholesc” al lui Taras Șevcenko: „Acest radical hahol a scris două calomnii – una la adresa țarului, iar alta la adresa țarinei (...) Ah haholii ăștia – niște berbeci! Se fac liberali în numele găluștelor și colțunașilor cu slănină!”

După părerea lui Belinski, nici nu putea fi vorba despre o națiune ucraineană. Considerându-i doar un simplu trib el spune: „Tribul poate avea doar cântece populare, nu poate avea decât folclor și nicidecum nu poate avea poeți, cu atât mai mult poeți mari, care apar doar la națiunile mari. (...) Gogol iubește nespuse de mult Ucraina, dar cu toate acestea nu scrie în limba ucraineană, ci în limba rusă. În poezia lui întâlnim destule elemente pur ucrainene despre care nici nu poate fi vorba în poezia rusă, dar totuși cine l-ar numi poet ucrainean?”

„Limba kievenilor, spune Leo Butnaru, se cerea imperios recondiționată, înnoită, împlinită, desăvârșită, lucru înțeles perfect de modernității și avangardiștii care, asemeni colegilor lor ruși, dar din alte perspective și presați de alte necesități, au declanșat un adevărat proces de neologizare.”

„De strajă lângă ei pune-voi cuvântul”, scria marele Cobzar al neamului ucrainean, Taras Șevcenko, într-unul din poemele sale, prorocind parcă că peste „generația împușcată” nu se va cerne uitarea, și așa și este, memoria avangardiștilor ucraineni de astăzi va fi străjuită și de cuvântul marelui scriitor Leo Butnaru.

Mihai TRAIȘTA

UMANISMUL ȘEVČENKIAN – O PROBĂ DE DEVOȚIUNE FĂRĂ LIMITE PENTRU CONDIȚIA UMANĂ

Este inutil să amintim lipsa de eficiență educativă a altor categorii de „martori”, puțina lor valoare umană, ca să nu mai vorbim de martorul care trece dincolo de noi, ca oameni. El este un tip hiper, dar care suferă, totuși, de o carență absolută de înțelegere și de minimă rezervă de fond afectiv, unul care exclude din capul locului, principial, comunicarea individului cu restul. Felul „martorului ocular” nu este definit numai de atitudinea pe care o implică, de natura raportului stabilit între Tuman și „căpitanăasă”. Este deosebit de expresiv și caracteristic, atunci când îi este dat să asiste la dezmățul și hărțuiala unor firi dezzechilibrate, sau prea hormonizate, care traduc entuziasmul sau exaltarea unui comportament inuman. La comanda autorului, în fața cititorului apare figura căpitanului, un gradat superior, scăpat de sub control: „un chefliu de mâna-ntâi”. „Martorul ocular”, fire grăitoare prin vocația sa, fire francă în fața adevărului care trebuie apărut, în orice împrejurare, face uz binevoitor de arta comunicării unui „conținut” afectiv sau o valorificare morală – deci tot vine vorba de niște atribute umane – cu aplicație în textul autorului, prin aprobare tacită sau dezaprobare publică. Căpitanul are antecedente ascunse. Dacă le-ar cunoaște dinainte, „martorul” s-ar putea afișa indiferent, în loc de a fi grăitor, franc sau echivoc. Căpitanul a batjocorit și a lăsat în voia soartei o biată femeie neștiutoare. Semnificația negativă a acestei întâmplări cere barem un comentariu de morală, dar unul e și așa de neajuns, pe motivul că la timpul său, aghirotantul respectiv-

lui regiment procedase, tot în aceeași manieră, cu mama fetei. După cum arată povestitorul, în rândurile ofițerimii domneau beția și desfrâul. În această situație, „martorul ocular” se prezintă în fața judecății cititorului, neascunzându-și simpatia pentru victimele abuzurilor la care se dedau ofițerii. Semnificația pozitivă a acestei depoziții e una justă. Nu cere comentarii, dar se impune, totuși, printr-un supliment de admirație pentru noblețea omului care o ia sub ocrotirea sa pe Varocika.

„Martorul ocular” adună aspecte culese din viață, existente de când firea omenească. Acestea se constituie în materie primă pentru gândire, dar individului-martor nici prin minte nu-i trece ideea de a le subsuma, pe bază de niște criterii sociale, de a recunoaște nevoia unei strategii de schimbare a stărilor de lucruri. Ca o trăsătură de viziune asupra concepției sale despre lume, povestitorul introdus de Șevčenko în nuvelă este un caracter limitat. Face abstracție de împărțirea societății pe criteriul de departajare în clase sociale a acesteia. Lărgind sfera caracterizării, putem afirma că duce lipsă, printre altele, de acea grație care se înscrie în sfera culturii, ca valoare, ca recompensă morală dobândită prin exercițiu spiritual des repetat. De aici ies la iveală o serie de considerațiuni

superflue, eronate cu privire la poezie, mai ales la poetica lui Beranger. Când insensibilitățile tatălui pot fi considerate că tind spre desăvârșire, între timp, ele se manifestă printr-un misterios cod și la persoana fiului său, Viktor Aleksandrovyci. Nici acesta nu are în vederile sale asemenea probleme. Deci nu mai poate fi vorba despre discuții morale. El se dă drept un moșier cu vederi liberale.

Repetarea actelor de ingratitude față de supușii săi îl face imun. Calitatea de vizionar cu vederi liberale, în opinia sa, nu-i îngăduie să-și domine supușii, ci profită de pe urma lor numai atât cât îi trebuie pentru existența lui de toate zilele. Imuni poate că devin și cei care îndură repetarea unor acte de nedreptate. Cu timpul, sceptici chiar la probabilitatea unor manifestări de contrabalansări de adevărată recunoștință, suferă în continuare daune ce depășesc, astfel, balanța moralei individuale. Devine clar, cum că, nesperatul deficit moral pe care liberalul Viktor Aleksandrovyci nici nu-l ia în calcul, s-a transformat în deficit social, o cauză de instabilitate a caracterului uman. Între timp, Viktor Aleksandrovyci se căsătorește cu Elena, fiica Varocikăi. Rădăcinile ingratitudinii se vor dezvoltă după acest eveniment matrimonial. Slăbiciunea de caracter, poate că insuficiențele celor șapte ani de acasă

sau o falsă perspectivă de ordin psihologic, toate vor ascunde de aici înainte, sub masca sa de liberal, un stăpân de iobagi. Datele deficitului social despre care vorbim, nu se vor schimba.

Toate concură la faptul de a se simți indiferent față de orice surplus de binefacere de la supușii lui, ingrat, să devină gelos pe posibilitățile și generozitatea celei care își face bine sieși cu mâna sa și nu rareori trezește sentimente josnice de antipatie, de resentiment ca-n hotărârea sa de a o lua pe Elena de soție pentru că, așa, îi va fi mai ușor să trăiască cu o femeie incultă.

Sclerozare sufletească? – se ntreabă cititorul. Imbecilizare erotică? Cu siguranță, Șevčenko subliniază în această nuvelă caracterul rapace, retrograd, de acces limitat al concepțiilor acestui boier la adevăratele valori ale culturii și nicidecum la cele pe care vânzolele vieții le aduceau la suprafață, iar preceptul vehiculat de ifosele vremurilor acelora devenise deja un slogan pentru care cultura era, în general, dăunătoare poporului și, îndeosebi, femeilor.

Există o tipologie expresivă a eroilor prozei lui Șevčenko, în ceea ce privește umanismul pe care aceștia îl datorează în special puterii actului de creație artistică, de o aleasă genialitate. Cele mai reprezentative opere ale sale atât prin conținutul lor adânc de idei, cât și prin măiestria formei artistice ni-i prezintă ca pe niște purtători ai omeniei pure, netrucate, care, în ciuda asupririi și umilinelor la care sunt supuși, rămân demni și dârji, deci foarte umani.

Mihai MATEICIUC

La mulți ani, sărbătorilor în lunile iulie și august!

* **CERNENCU DUMITRU**, președintele filialei Tulcea a UUR, s-a născut la 1 iulie 1951.

* **RUȘTI ANA**, scriitoare și corespondentă a revistei „Curierul ucrainean”, s-a născut la 7 iulie 1953.

* **MIHOC LUCIA**, profesoară și președintă a Uniunii femeilor Ucrainene din România, s-a născut la 15 iulie 1963.

* **ONEȘCIUC IAREMA**, corespondent al revistei „Curierul ucrainean”, s-a născut la 26 iulie 1938.

* **CRAMAR MIHAI**, profesor univ.dr., s-a născut la 28 iulie 1934.

* **PETREȚCHI MIROSLAV**, președintele filialei Maramureș a UUR, s-a născut la 30 iulie 1959.

* **DAN ILEANA**, corespondentă a revistei „Curierul ucrainean”, s-a născut la 31 iulie 1944.

* *

* **MALEȘ TRAIAN**, corespondent al revistei „Curierul ucrainean”, s-a născut la 8 august 1936.

* **MIHNEA VASILE**, președintele organizației Baia Mare a UUR, s-a născut la 16 august 1944.

* **GHEORGHI ARTEMIZIA**, corespondentă a revistei „Curierul ucrainean”, s-a născut la 21 august 1943.

* **IROD CORNELIU**, scriitor și corespondent al revistei „Curierul ucrainean”, s-a născut la 24 august 1937.

* **COVACI IVAN**, scriitor, s-a născut la 29 august 1946.

Emanoil Rei ne delectează cu o nouă carte

Profesorul Emanoil Rei se prezintă în scrierile sale ca un prozator cu har special în a construi scene viabile, de o realitate specifică și lasă de fiecare dată posibilitatea cititorului de a-și alege finalul dorit. Prin cartea „Nuvele”, Editura Alfa, 2014, de proză scurtă, bucovineanul Emanoil Rei se alătură prozatorilor de sorginte moldovenească, acei scriitori care apelează la realitatea specifică și mitologie pentru a da o cursivitate specială narațiunii, dar și pentru a păstra proaspete în memorie aventuri, onoare, comportament specific zonei și nu numai, de a prezenta totul despre viața de la țară, în realitatea ei.

Emanoil Rei a mai publicat o serie de lucrări, cum ar fi: „Surâsul lacrimii”, Editura Tipo Moldova, Iași, 2006; „Bucurii spulberate”, aceeași editură în 2008; „Vetre strămoșești, Ro(a)pcea, un sat din Bucovina la a 560-a aniversare”, Editura Alfa, Iași, 2006; în aceeași editură „Amprente pe timp” în 2011 și „Tablouri memorabile” în 2012.

Iată ce scrie George Bodea despre scriitor: „Tipul de realism pe care îl practică Emanoil Rei, chiar naturalism, pe alocuri, nu exclude ironia, farsa și umorul. Autorul profesor-inspector, preocupat de valorificarea semnificativei sale experiențe de viață... propune cititorului imaginea unei lumi pe care o cunoaște bine și care i-a marcat propria biografie. Nu întâmplător, numeroase subiecte sunt inspirate din viața școlii, poluate... de imixtiunea politicului”.

Consider că proza scurtă scrisă de Emanoil Rei merită citită, întrucât prezintă viața tradițională, specifică Bucovinei.

Ioan ARDELEAN

SĂLBATICUL

*Se dedică amintirii luminoase
a lui Vasili Șukșân*

Asta i-a plăcut lui Sanko. Așa și trebuie. Că mai înainte, seara lângă club, ce vedeai: oricare dintre băieți se apropia de Sofika, îi și cuprindea mijlocul subțire și gata – o conducea. Iar ea doar privea în urmă neputincioasă și mergea. Păi, fată e asta? Cărpă, nu alta!

Sanko își împinse cascheta pe ochi, fluieră cu obraji în palme și asculta cum dincolo de pini, în cutul vecin, răsună lovituri de ciocan în tablă, probabil la cineva se pune acoperiș nou. Iar dincolo de casa Sofikii, în grădina lui Kramar, lipăie cărțile de joc, iar jucătorii tac. Până câștigă unul. Atunci, ori râd în hohote până-i apucă tusea, ori înjură.

– Trah-tah-tah... – răsună dinspre câmp, de după pini, lovind în tâmple.

– ...ah-ah-ah, – vine ecoul dinspre pini și careva dintre jucătorii de cărți mormăie:

– Oamenii nu mai au nici duminică...

– Da' ce, ăia-s oameni? E la Iakiv Velykodnyi, – i se răspunde cu un surâs subțire în glas. – Și-a trântit al cincilea hambar și-i pune acoperiș.

– Îhî. Chiar dacă n-are Dumnezeu, are acoperiș de tablă.

– Ca să vezi ce noroc are omul. L-au bătut ai lui Denikin pentru că furase șaua unui ofițer și de aceea, de patruzeci de ani, e în rândul revoluționarilor! Iar acuma huzurește...

Sanko ascultă discuția și fluieră mai vesel. Îl știa bine pe Velykodnyi. Ca și Velykodnyi pe el. Cândva, demult, când Sanko era încă puști, l-a pândit în livada colhozului, l-a prins cu câteva mere în sân și l-a bătut. Iar Sanko l-a bumbăcit anul trecut. Pentru toate! L-a întâlnit pe întuneric între pini cu un sac de pepeni în spinare (Velykodnyi ieșise la pensie și nu mai fura ziua, fura noaptea), i-a aprins un chibrit în fața asudată, schimonosită jalnic de sperietură, și i-a spus atât de vesel, că și pe el l-a furnicat pe spinare: „A-a, dumneata ești, Iakiv Opanasovyci! Salut! Da' nu tremura așa, că nu te duc la tribunal...”

Și i-a tras-o.

Iar peste câteva zile a auzit că Velykodnyi a plecat la Poltava și a locuit acolo cam vreo lună, până și-a pus dinții. Acuma vorbește peltic...

„Și i-am dat numai una! Da' dacă i-aș mai fi dat una, c-ha-ha...” – gândește Sanko cu inima ușoară și ascultă cântecul privighetorilor din luncă.

Pe partea asta se aud mai surd, ca dintr-o prăpastie adâncă, trilarile lor se unesc într-unul singur și curg, curg peste râu, ca un șuvoi năvalnic de primăvară.

„Sunt pline luncile de ele, până hăt spre Nipru”, – își zice Sanko. El crede că acel val de cântec de privighetori ajunge doar până la Nipru, iar mai departe se întinde o pânză nesfârșită

de apă, că nici cu privirea n-o poți cuprinde. Iar deasupra ei e liniște și doar pescărușii se lasă de pe o aripă pe alta... (Sanko, la drept vorbind, n-a fost dincolo de Myrhorod, iar Niprul și-l imagina după Gogol, din școală: „Rar care pasăre ajunge în zbor până-n mijlocul Niprului. El e măreț! N-are egal în lume...”). Iar dincolo de Nipru, ca niște nori îndepărtați într-o zi senină, se văd deasupra apelor dealuri și biserici albe cu turlle aurii, strălucind printre ele. Iar pe dealuri vuiesc codri seculari, și de aceea acolo nu se aud privighetori, doar vulturi rotesc în înălțimi, iar potecile întunecoase sunt străbătute de oameni – cu căciuli de oaie, cu ochi albaștri ageri, umbriți de sprâncene, și cu toporișcă de aramă în loc de toiag... ăia oameni! Iar aici... Niște pigmei. Se tot ciondănesc, dacă nu pentru o găină, atunci pentru răzor, pentru soare, că nu luminează numai curtea lui, dar și pe cea a vecinului...

Deh!

„Atâta a zgâlțâit copilul, până l-a scos din pelinci”, – privi cu coada ochiului spre Sofika: neîndemânatică, se căznea grăbită să înfeșe copilul în pelinci noi de stambă.

– Dă să ți-l țin, – zise posomorât și simți în piept strepezeala unei călduri necunoscute: n-a mai ținut niciodată un copil în brațe. – Dă-mi-l, dă-mi-l, – întinse spre Sofika două palme mari, alăturate, ca un leagăn.

Sofika se uită la acel leagăn, își reținu acolo o clipă ochii speriați și chinuți de rușine, ezită – în jur sunt oameni –, apoi așază totuși copilul în el.

– Numai ai grijă să nu-l scapi, – și tot îndoia și îndoia pelincile cu degete grăbite, învelind trupușorul ușor ca fulgul și – Sanko simțea asta prin stambă – delicat ca mătasea, până îl înfășă ca pe un snop mic și frumos, încins jur-împrejur cu fașă roșie.

Sanko nu i-a înapoiat imediat acel snop mic, deși Sofika întinsese mâinile după el, ci și l-a pus pe genunchi și doar atunci zări doi ochișori – albaștri ca porumbele abia date-n pîrg, cu diafana brumă pe ele. Ochisorii priveau pe lângă Sanko spre cer și erau liniștiți, curați și blânzi...

– Ei, cum vi se pare lumea? – întrebă Sanko acei ochișori, dar ei nici nu se mișcă – nu era în ei nici mirare, nici grijă – și priveau cerul la fel de curat, doar suzeta se mișca mai

agitat.

Sanko plescăi din buze, cum era obișnuit să îndemne calul, dar cu toate acestea ochisorii tot spre cer priveau – înfloreau și pace.

– Încă nu înțelege nimic, – zise Sofika cu o umbră de zâmbet.

– Ce e – flăcău ori fată? – întrebă Sanko și pentru prima dată o privi pe Sofika în ochi. Ei erau ca și ceilalți doi – două porumbe mari, albăstrii, încețoșate spre pârguire. Sofika îi acoperi iute cu genele, roșind într-o clipă și spuse încurcată:

– Da' nu vezi: are fașă roșie...

– Și ce dacă?

– Cum ce?... Înseamnă că-i fetiță.

– A-a...

– Gata, dă-mi-o.

Sanko îi înapoie copilul, se ridică și de sus mai privi o dată porumbele nepăsătoare față de el.

– Nu-i nimic, – spuse surâzând, cu privirea pe lângă Sofika, undeva spre câmp, o să crească și o să dea fuga la ferma de vaci s-o ajute pe mama. Așa că bucură-te.

Și a plecat fără să salute, iar mâinile lui încă tot mai simțeau prin pelinci trupușorul mic și mătăsoș.

Soarele era de-acuma sus, iar în pinul tânăr, printre rânduri de crengi, strălucea păienjeniușul plin de rouă, căci aici mai stăruia umbra, mirosea a nisip ud și a lacrimi de rășină, iar pieptul larg ca de cerb al lui Sanko nu respira – bea parfumul tare de pin. Cărarea era îngustă, crengile pinilor îl înțepau cu acele lor în obraz și prin haine, îi lipeau păienjeniușul umed și gădilicios de frunte, de urechi, de obraji, iar spinarea îi era răcorită de rouă. Ce bine e să fii singur între copaci! E liniște, nimeni nu-ți turuie despre necazurile lui, nimeni nu-ți întunecă privirea, și Sanko s-a gândit că bine-ar fi să facă vreo școală de pădurari și să locuiască în pădure.

Dincolo de pini, chiar lângă cimitir, pe dealul nisipos, până nu demult se afla casa bătrânului Hvyly, dogarul, iar acum a rămas doar cuptorul care se zărea alb ca o fantomă: Hvyly s-a mutat la fiu-său la raion, iar casa a vândut-o „pentru material”. Peticul dintre pini și cimitir a rămas pustiu. Înainte, se auzea aici tot timpul: toc și toc, toc și toc – dis-de-diminează, la amiază, în serile cu lună – Hvyly meșterea putini. Iar duminica numai ce-i vedeai pe alde Hvyly ducând cu căruțul la târgul de la oraș una-două putini albe din

lemn de tei. Dacă le atingi cu degetul, sună ca o cobză... Iar Hvylycha împingea căruțul din spate.

Pe la amiază, se întorc în sat – toată lumea cu autobuzele sau cu ocazii, numai Hvyly pe jos, cu căruțul, și Hvylycha are o basma de-ți ia ochii ca soarele – floare lângă floare. Iar Hvyly are curea nouă și ochii tulburi...

I-auzi. E cineva în fosta curte a lui Hvyly, pentru că se aude hârșăit de ferăstrău. Probabil, cumpărătorul încă nu și-a luat tot lemnul. Pini se rădesc, între ei se lărgesc luminișurile, se văd de-acum și crucile din cimitir, și părul lui Hvyly – nici altoit, nici sălbatic, dar care rodește în fiecare an. Face niște pere rotunde, moi ca ceara și au miros de cvas dulce. N-a crescut nicio generație de băieți în sat care să nu aștepte cu inima strânsă îngălbenirea perelor lui Hvyly! Chiar și cei ai căror părinți aveau livezi bune veneau noaptea din cimitir ca un stol de vrăbii în părul lui Hvyly.

Sanko ieși dintre pini și-l văzu sub păr chiar pe Hvyly. Bătrânul stătea în genunchi și tăia cu ferăstrăul.

„Nu cumva părul?!”

Ba chiar așa și era. Sanko simți că i se taie respirația și strânse din dinți: n-ar fi crezut niciodată că Hvyly e atât de cărpănos.

– Doamne-ajută, – îi scăpă lui Sanko, pipăind încrunțat cu privirea spinarea slabă a lui Hvyly cum se mișca deasupra ferăstrăului, care pătrunsese în păr de-o palmă.

Hvyly se îndreptă de șale, ridică spre Sanko ochii bătrâni, apoși, care erau plini de lacrimi: probabil din cauza încordării.

– Să trăiești, fiule, – Hvyly se uită îndelung în sus spre Sanko. Încercă să-l recunoască.

– Îl tai?

– Îl tai, fiule. Tu nu cumva ești Sanko al Odarkii?

– El.

– Îl tai, – oftă Hvyly și ședea nemișcat, cuprinzându-și cu mâini tremurânde genunchii ascuțiți.

– Da' nu-i păcat?

– Este, – răspunse Hvyly blând, – da' ce să fac dacă trebuie?

– De ce trebuie?

– Pentru crucea babei, măi băiete. A murit baba mea. O ții minte? Aha. Așa că baba Motrea nu mai e. Pentru ea o să fac din partea de jos, iar pentru mine – din cea de sus, ca atunci când o să părăsesc această lume să nu dau nimănui bătaie de cap, – și răsă, arătându-și gingiile goale. – Băiatul zice: hai să mă duc, tată, să-i fac mamei cruce de fier la „Tehnica agricolă”, dar eu nu vreau. Ce să faci din țevă? Țevă-i goală, vâjâie...

Corneliu IROD

(Continuare în pagina a 19-a)

Monumentul din Dunavăț dedicat memoriei cazacilor transdanubieni.

CÂNTECUL SICEI DIN DUNAVĂȚ

Pod plutitor peste apă făceau,
Cal și călăreț în Deltă-ajungeau.

Era lumină caldă împrejur,
Sub bolta liniștită, de azur.
Apele-adânci oglindesc sub soare
Păsări mari și sfinte, călătoare.

Delta-i cu ostroave-nmiresmate
Și, pretutindeni, flori parfumate.
Ochi de nuferi galbeni, liniștiți
Priveau mirați la cei sosiți...

Când cazacii-n Deltă au intrat,
Un pact cu turcii au semnat.
Turcii le dădeau pământuri noi,
Cazacii să-i ajute în război.

III
Dar mulți din neamul lipovean
Loveau, din greu, în ucrainean.
Loveau, cu-ndârjire, pe noul sosit,
Pentru partea de apă de pescuit.

Cruntă-a fost lupta cu necrasovții,
Că-n ea au căzut sângeros sorții,
Să văd cum cade moartea din nor
Peste bravul și bunul Grigor.

Dar cazacii, în grabă, s-au unit
Și la luptă îndată-au pornit
Contra celor ce loc de ei n-aveau
Și-n bătaie grea-i spulberau.

Sicea-acuma locu-și căuta
Și, prin Deltă, mult peregrina.
Dar sorocul, iată, a sosit
Și la Dunavăț au poposit.

Vechiul mal înalt al râului
Era scut contra dușmanului.
Locul, din trei părți, era păzit
Și de forța apei ocrotit.

Val au ridicat și șanț au săpat,
Scut puternic de apărat.
Au găsit chiar locul hărăzit,
Unde mândra Sice a-nflorit.

Sub soare case au zidit,
Unde cazacii au locuit.
Biserica Cerul conjura.
Anafură la altar era.

Flori albe maidanu-mprejmuiau
Și aici cazacii se-adunau.
O cârciumă coala au clădit,
Loc de vorbă și de cinstit.

Scribii harnici casa lor aveau
Și hrisoave redactau.
Sub apa adâncă a râului
Au ascuns averea cazacului.

În depozitul de nepătruns
Țineau muniția-n ascuns:
Pistoale, pușcă și ghiulele
Toate pentru vremuri grele.

Cazacul, de mic, era instruit
Pentru socotit, scris și citit.
Vechea Psaltire o cântau în cor,
Era-n suflet și-n inima lor.

Când ghiuleaua de tun era trasă,
Cazacii veneau, cu toții, la masă.

Tatăl nostru se rugau pios,
Apoi, pe băncuțe, ședeau jos.

Hrana le era-îmbelșugată:
Kvas, horilcă și miere curată.
Pe masă erau câni cu bere
Sau bragă celui care cere.

Seara la biserică mergeau.
Mătânii și rugăciuni făceau.
Ascultau corul căzăcesc,
Cântat de suflet îngeresc.

De ninge, de ploua sau fulgera,
La instrucție, cazacul era
Pentru luptă pregătit,
În orice moment ar fi venit.

Coșoveiul primește veste
Că dușmanul năvălește.
Toți cazacii se adună
Gata de luptă împreună.

Armata este-n așteptare
La ordinul de plecare.
Caii bat din copite ușor,
Așteptând plecarea lor.

Preotu-i blagoslovește,
Cu aghiazmă îi stropește.
Sfânta apă îi atinge
Și nimeni nu-i poate învinge.

IV

Pe culmea-naltă a dealului
Trecea oastea vrăjmașului.
Cazacul repede-l zărește,
Înspre el iute pornește.

Trecea cazacul prin lupte grele,
Strivind potrivnic sub ghiulele.
Fulger lung ieșea din săbii,
De ardea și colțul ierbii.

Ușor zboară cazacul prin vânt,
Băgând dușmanul în mormânt.
Cad zeci de capete prin sânge.
Cazacul, grabnic, îi învinge.

Se-aud strigăte de luptă.
Războinicii se înfruntă.
Cad norii de săgeți tăioase,
Rupând carnea de pe oase...

Sunt lei cazacii când se luptă
Și pe dușman îl înfruntă.
Trâmbița departe răsuna,
Semn că lupta se va termina.

Se întorn cazacii rând pe rând,
Mulți cu rana sângerând.
Se înalță fum din trup jertfit,
Câmpul întreg e ars și pustiit.

Când timpuri de pace erau,
Cazacii la muncă mergeau.
Harnici la pescuit și la vânat,
Dar și la cules sau treierat.

De familie, cu drag, se-ngrijeau.
Hrană și bani, cazacii-adeceau.
În timp ce copilul crește,
Pentru Sice-l pregătește.

Timpul de pace puțin durează.
Războaiele drumu-și urmează.

Lupte sălbatice se țin lanț.
Ostașii răniți zac în șanț.

În lupte cu sărbii, cu Eteria,
Cazacul și-arăta vrednicia.
Săgețile trăsnet făceau,
Dușmanii, de groază, mureau.

În cumplitul război turco-rus
Trei mii de cazaci s-au dus.
Mureau pe câmpul de bătaie
Cu sabia-n mână, gata să taie.

Era o zi de-nceput de brumar
Și ploua rece ca un ghețar.
Erau fără număr cei uciși
Cu fața spre ceruri întinși.

Pământul era noroi și sânge.
Vedeai viața cum se stinge.
Un cal spintecat de-o ghiulea
În chinuri sufletu-și dădea...

V

Duceau în căruțe toți morții,
Din greu scârțâia osia roții.
Și gropi, în fugă, au săpat
Pentru cei ce-au răposat.

Pe marginea gropii rece, de lut,
Doarme cazacul în luptă căzut.
Pe piept, cu mâinile-n cruce,
Pe veșnicul drum se va duce.

Preotu-n lacrimi prohodește,
Și de cazac amintește.
Lasă trupul în groapa adâncă,
Țărână peste el se-aruncă.

Crucea la cap îl va veghea
Pe soare, pe vânt, pe vreme rea.
Împart cazacii pâine și vin,
Veșnica pomenire se cântă lin.

Lumânare pe drumul eternului,
Ban pentru vămile văzduhului.
Libații cu vin din pahar
Sufletu-n lumină și har...

VI

Crești pui de năpărcă în flori,
Iar el te mușcă, de-ai să mori.
Balaurul hrănit cu lapte,
Te omoară-n miez de noapte.

Cinstit coșovei noi am fi vrut,
Iar el ne fură ce-am avut.
Doream un Hladkyi apărător,
Iar el devine trădător.

Iosip venea din neam bogat,
Dar, ban cu ban, el a tocat.
Mereu aiurea-a cheltuit
Și-ajunge, într-o zi, falit.

Se vedea cap de mulțime
Și-a ajuns la căzăcime.
Cum arivismul cunoștea,
Ajunge-ntre cazaci o stea.

I se părea foarte puțin,
Să ducă-al Sicei destin.
Și, dus de-al gândurilor val,
Visa s-ajungă general.

Ce-ar fi, își zise el atunci:
Să-i părăsesc acum pe turci?
Deschise, peste tot am uși,
Să mă întorc, încet, la ruși.

I. VINGA

(Continuare în numărul viitor)

Cu deosebită stimă și onoare sătenii din Negostina dedică această poezie scriitorului Lucian Perța

SĂTENII MEI

Sătenii mei legați sunt de fanfare
Fără a ști ce-n muzică e-o terță,
Dar știu și-n somn, la orice, orice oră,
Cine e domnul – scriitorul Perța.

Căci parodiile lui minunate
Le recitesc și-n mica cărciumioară,
Se-amuză, râd, le iau la rând pe toate,
Niciun cuvânt sătenii nu-l ignoră...

Unul mai vesel spune către "ceată"
De-ar fi Lucian aici la masă,
L-aș omeni, i-aș aranja cravata
Și l-aș lua cu drag la mine-acasă.

Și-aș zice-atunci nevestei, fii atentă,
Acesta este Lucian ce scrie
Cu o cerneală ce miroase-a mentă
Și a parfum în orice parodie...

Așa de minunate sunt și bune
Precum e vinul nostru și sarmale,
Și samohonca noastră din dulci prune
Ce dă tărie căilor vitale...

Hai adu-le pe toate-aici la masă,
Ca domnul Perța să se simtă bine,
Iar de va fi parlamentar să iasă
Să-și amintească-acolo și de mine.

Așa l-aș omeni pe domnul Perța,
Ce pentru noi cu-atâta har el scrie,
I-aș da acasă vin cel bun din Herța
Și din Paris o faină pălărie.

La autocar, nevasta l-ar conduce,
Căci e înaltă, are farmec, gură,
Are ceva ce zice "vino-ncoace"

Dar cântărește totul cu măsură.

E ca Maria lui Mihai – poetul,
L-ar încânta pe domnul Perța bine,
Perța ar scrie poate-ntreg caietul
Cum s-a simțit acasă-aici la mine.

I-aș mai aduce și-un țambal acasă,
Și-un vioarist cu vechea lui vioară
Să-i cânte despre-Olguța cea frumoasă,
Și despre mama ei o zi și-o seară.

Ca domnul Perța iar și iar să scrie,
Cu pana lui ce e precum lumina,
Să spună-n scris ca orice om să știe
Ce oameni sunt în satul Negostina.

Iar altu-a zis, ce frumuseți de vise,
Te mângâie, că nu-n zadar le spui,
Dar hai să bem ce a băut Ulise,
Pentru domn Perța și talentul lui...

Mihai VOLOȘCIUC

Sătenilor mei – răspuns

după poezia „SĂTENII MEI”

de Mihai Voloșciuc

(din „Curierul ucrainean” nr. 290-292)

Se dedică cu deosebită stimă și considerație sătenilor din Negostina

Fiind poezia mie adresată
Și-ntr-adevăr, mustind de poezie,
Mi-e foarte greu să o cuprind deodată
Și s-o întorc în ton de parodie

Dar merită să-ncerc, fiindcă, se pare,
Că stau negostinenii-n cărciumioară
Și tot privind la ceas și la pahare,
Așteaptă „Curierul” să apară.

Ba unul, auzit-am că m-așteaptă
Chiar și pe mine pentru ospete...
Acum, să o spun și pe cea dreaptă :
Nu zic că nu aș merge, dar se știe

PARODIE

Că parodiștii nu prea au măsură
Nici în ce scriu, și nici în ce mai fac,
Dacă-s scăpați cumva la băutură,
Pân' termină butoiul, acolo zac !

Eu nu spun că-s așa, dar cine știe,
Zic nu riscați chemându-mă să stau,
Că pentru un recital de parodie,
Bătăi de cap s-ar prea putea să dau.

Și cei o mie și trei sute aproape
De oameni câți se află-n Negostina,
Ar regreta ideea, cât încape,
Și pe dom' Voloșciuc ar da iar vina.

Și orișicum m-ați cam chemat degeaba
Că n-o s-ajung în veci parlamentar,
Că în politici, după cum stă treaba,
Eu n-am nici aptitudini, nici habar.

Cât despre vin și faina pălărie
Adusă din Paris—nu le refuz,
Le puneți în pachet și o să-mi vie
Cu poșta sau e și-un autobuz.

Iar despre doamna celui ce m-așteaptă,
Nevasta lui, plină de vino-ncoace,
Permită-mi să-i mărturisesc în șoaptă :
Am și eu doamnă, nu am ce vă face !

Și culmea, tot așa, tot „la țambal”
Îmi cântă câteodată ziua-ntreagă,
Și eu suport, că, de e bal, e bal,
Și-având umor, chiar și așa mi-e dragă.

Dar simt că întristarea vă apasă...
Considerați că sufletește sunt
Acolo-n Negostina, la o masă,
Că bem un șpriț și glumele v-ascult...

Pare un vis și visele se duc,
Să stai cu-n vis la masă e cam greu,
Da-l mandatez pe domnul Voloșciuc
Să bea cu dumneavoastră-n contul meu !

Lucian PERȚA

(Urmare din pagina a 17-a

Și iarăși se apucă de ferăstrău.
Hârș, hârș... – din păr sare rumeguș
mărunt, galben aprins. Hvył nu s-a
mai îndreptat de spinare, și Sanko îl
părăsi și plecă spre cimitir, unde, între
crucile vechi, înnegrite, e una aproape
nouă – a mamei lui Sanko. Crucile
mamei și tatei stau alături, numai că
cea a tatei s-a înnegrit, iar a mamei
n-a apucat încă. Sanko își scoate
cascheta și stă așa, cu privirea pier-
dută la ștergarele legate la cruci: au
devenit scorțoase după ploile de
primăvară, s-au decolorat la soare și
vântul nu le mai flutură.

De la moartea mamei (din cauza
bolii ei, pe Sanko nici nu l-au luat la
armată) au trecut patru luni, de aceea
nici crucea ei n-a prins încă nuanță
cenușie, și nici Sanko încă nu s-a
obișnuit cu singurătatea, ci își
imaginează în fiecare zi când se
întoarce de la lucru că, intrând în casă,
va găsi pe fața de masă curată, sub
prosopul alb, o movilă caldă (mama a
copt pâine), în casă e curat, măturat,

iar praful fin ridicat de jos mai stăruie
în bătaia soarelui din dreptul feres-
trei... Și din cauza acestei imagini, se
întâmplă nu o dată să pună mâna pe
clanță, uitând că ușa e încuiată și tre-
buie să se ducă în grajd după cheie.
Nici pe tatăl său nu l-a uitat, dar el
era... mai departe. Apărea și el uneori
în casă, mai ales seara, dar nu venea
chiar el, ci numai tusea lui și șuieratul
clipocit din piept, de parcă undeva pe-
aproape o apă repede se zbatea sub
gheață. Tatăl s-a întors din război
schilod și rănit la piept. Așa a muncit
la colhoz, ba cantaragiu, ba paznic,
așa a și murit – schilod și rănit. Iar
mama, cum adesea i se pare lui Sanko
acum, parcă nici n-a zăcut, ci se usca
din an în an, cum se uscă un vișin
bătrân: o creangă înfloreste, a doua
are doar frunze mărunte, a treia – e
mută... Mai apoi, la înmormântare,
când Sanko a sărutat pentru prima și
ultima oară mâinile mamei, a simțit cu
buzele că ele-s uscate...

Mormintele erau curate: acum
două duminici, Sanko le-a curățat
până la ultimul fir de buruiană. Se

adunase atunci tot satul. Fiecare la ai
lui. Și arăta cimitirul ca o odaie de
oaspeți – curat și împodobit cu
ștergare. A adus și Sanko într-o
legătură plăcinte – i le-a copt vecina,
baba Skaburka –, vin și rachiu de la
magazin. Oamenii primeau din mâna
lui paharele pline, luau plăcinte
fierbinți și așa, cu plăcinta într-o mână
și paharul în cealaltă, ziceau „Fie-le
tatălui tău și mamei tale, măi băiete,
țărâna ușoară și veșnică pomenire”.
Cu toate acestea, privind-l pe Sanko
în ochi, nimeni nu îndrăznea să-l
compătimizească.

Pe ambele morminte, al tatălui și al
mamei, au răsărit stânjenei, încă firavi
la culoare, verde palid, dar – Sanko
i-a atins cu degetul – destul de
viguroși și ascuțiți.

Stânjenei, stânjenei... De când se
știe Sanko, ei răsăreau în fiecare
primăvară lângă casa lor, sub ferestre,
creșteau pe întrecute, priveau pe geam
cu ciocurile lor albastre și cu crestele
lor tot albastre. Și în fiecare primă-
vară, erau dimineți, când mama intra
de afară în casă cu asemenea vorbe

simple și bucuroase: „Au înflorit,
fiule, stânjenei noștri”.

Acum n-o să mai înflorească
niciodată lângă casă. Sanko i-a scos
nu demult și i-a adus aici într-un sac,
noaptea, ca să nu-l vadă nimeni – las'
să crească aici, lângă tata și lângă
mama. Ei îi sădiseră lângă casa lor
încă de tineri, așa că acum să
înflorească pentru ei și aici.

Sanko se uită la soare. El îi arată că
acuși va fi timpul să meargă la muncă
– să-l hrănească pe Petko, taurul, și să
care laptele la lăptărie. – își puse
cascheta și părăsi cimitirul.

Iar lângă pini hârșăia încet
ferăstrăul lui Hvył. Și pe ulița Novo-
selivka, dinspre câmp, răsunau spre
cimitir lovituri stăruitoare:

– Trah-tah-tah, trah-tah-tah... –
Velykodnyi pune acoperișul la cel
de-al cincilea hambar.

Și Sanko se gândi că într-adevăr
crucile de fier nu sunt bune, pentru că
bubuiturile lui Velykodnyi ar ajunge
la oameni și pe lumea cealaltă – prin
țevi...

Președintele Ucrainei a prezentat modificările la Constituție: Descentralizarea trebuie să unească societatea ucraineană

Descentralizarea trebuie să unească societatea ucraineană, a declarat președintele Petro Poroshenko cu prilejul prezentării în fața reprezentanților mijloacelor de informare în masă a capitolului referitor la descentralizare al proiectului modificărilor la Constituția Ucrainei.

Președintele a menționat că avantajele descentralizării sunt recunoscute de toate forțele politice, dat fiind faptul că descentralizarea a fost, de fapt, deviza cu care s-au prezentat ele în alegeri. „Toți au promis poporului descentralizarea. Aceasta s-a întâmplat anul trecut în octombrie. Dar, încă în aprilie-mai, cu prilejul campaniei mele electorale, am promis ferm că vom introduce problema descentralizării în modificările la Constituția Ucrainei. Și acum, în calitate mea de președinte al țării, mizez pe susținerea tuturor forțelor politice din Rada Supremă, a declarat șeful statului. Președintele a comunicat că a semnat și a înaintat Radei Supreme spre examinare proiectul Legii privind modificarea Constituției în problema descentralizării aprobat de Comisia Constituțională. Șeful statului și-a exprimat speranța că proiectul legii va fi susținut de majoritatea constituțională din Parlament, ai cărei membri au fost aleși sub deviza descentralizării.

Șeful statului a mai subliniat că el nu a făcut altceva decât să trimită proiectul în Parlament. Adevărații autori sunt două comisii respectabile: prima care a elaborat proiectul modificărilor, și anume Comisia Constituțională, și a doua, Comisia de la Veneția, cea care a aprobat proiectul Comisiei Constituționale.

Președintele a subliniat în mod special că descentralizarea a fost susținută de Consiliul Dezvoltării Regionale din care fac parte nu doar șefii administrațiilor, ci și toți șefii consiliilor regionale, marea majoritate a șefilor consiliilor orașenești, precum și Asociația Orașelor Ucrainei și Consiliul Național al Reformelor.

Important este faptul, a spus președintele, că numeroasele studii sociologice, efectuate în Ucraina arată în mod convingător că marea majoritate a ucrainenilor resping ideea federalizării, pronunțându-se pentru un sistem unitar în Ucraina cu un sistem politic descentralizat.

Șeful statului a menționat că comunitățile ucrainene așteaptă de 23 de ani descentralizarea. „Este ceea ce li s-a promis, dar nu a fost realizat din lipsă de voință a autorităților ucrainene, voință de a apropia puterea de popor. De a scurta foarte mult distanța dintre cetățeanul Ucrainei și orașul unde se iau cele mai importante hotărâri pentru a asigura comunității ucrainene o existență eficientă și confortabilă”, a spus președintele.

Vorbind despre avatajele reformelor, președintele a menționat că descentralizarea apropie puterea de oameni. „Pentru a rezolva majoritatea problemelor nu trebuie să ieși în afara orașului”, a spus Petro Poroshenko. „Respectul convenit față de specificul și tradițiile locale, care nu contravin intereselor și legilor naționale generale, care nu contravin documen-

tului de bază – Constituției Ucrainei – va face ca țara noastră să devină mai puternică, să fie vaccinată contra bacilului federalizării. Acesta este un alt avantaj al descentralizării”, a spus șeful statului.

În al treilea rând, a menționat președintele, descentralizarea este un mijloc sigur de prevenire a autoritarismului și dictaturii, deoarece distribuie puterea între mii de subiecți.

„În sfârșit, descentralizarea va deveni o particularitate civilizatoare care ne va deosebi de vecinii din tabăra sovietică. O autoadministrare reală nu este posibilă într-un stat autoritarist. Despotismul nu tolerează independența comunităților și cu atât mai mult libertatea cetățeanului”, a spus Petro Poroshenko.

Potrivit afirmațiilor președintelui, descentralizarea va apropia sistemul nostru politic de cel european. „Este întrutotul firesc ca noi să confruntăm concepția noastră privind modificarea Constituției la capitolul descentralizare cu standardele europene în domeniul autoadministrării, a menționat el.

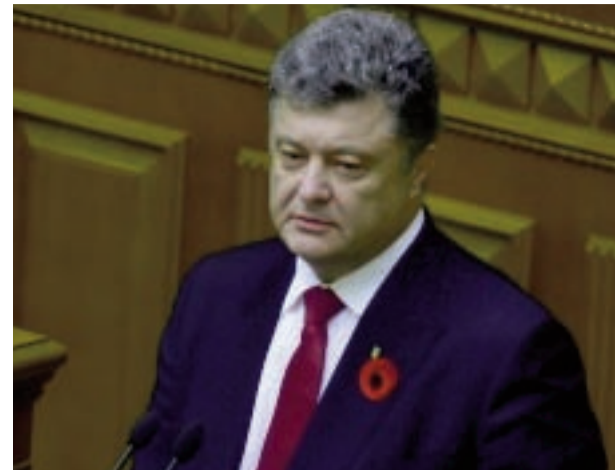
Președintele a subliniat din nou faptul că, după introducerea descentralizării la nivel de comună, care reprezintă suportul, unitatea de bază a organizării administrativ-teritoriale a Ucrainei, partea leului a prerogativelor se delegă acestora de la organele puterii centrale – Rada Supremă, Președinte, Guvern.

Important este și faptul că puterea centrală renunță nu doar la unele prerogative și responsabilități, ci și la resurse financiare, a spus șeful statului. El a reamintit că, la începutul anului curent, au fost aduse modificări la Codul Bugetar și la Codul Fiscal care au contribuit la creșterea cu 40% a veniturilor autorităților locale.

Președintele a comunicat că, de la 1 iulie, în conformitate cu Codul Bugetar, organele autoadministrării locale vor avea dreptul să efectueze modificări în bugetele proprii, obținând astfel o descentralizare financiară completă. „De acum, o normă directă a Constituției revizuite va cere ca orice schimbare a competenței organului de autoadministrare locală să se realizeze în mod obligatoriu concomitent cu modificările în repartizarea resurselor financiare. Astfel, nu vor mai exista promisiuni neacoperite, fiecare poziție va avea susținere financiară, a accentuat președintele.

O modificare importantă, în opinia președintelui, este desființarea instituției șefului administrației de stat, care, până acum, era numit de la Kiev. Administrarea operativă a regiunilor și raioanelor trece în competența comitetelor executive regionale și raionale care se formează de consiliile corespunzătoare, alese de oameni. „Comitetele executive sunt subordonate și se supun controlului doar consiliilor de nivel corespunzător. Doar consiliilor și atât”, a subliniat el.

Șeful statului a menționat că problema apărării, politicii externe, securității naționale, supremației legii și respectării libertăților cetățenești rămâne sub controlul puterii cen-

trale. „Aplicând o descentralizare largă, trebuie să ne asigurăm ca dușmanul să nu se folosească de prerogativele noi, extrem de largi, ale autorităților locale pentru a leza suveranitatea și integritatea teritorială. De aceea, pentru urmărirea respectării Constituției și a legilor Ucrainei, organele autoadministrării introduc în raioane și regiuni instituția prefectului”, a spus Petro Poroshenko.

Potrivit afirmațiilor sale, prefectii vor fi numiți prin decret prezidențial la propunerea Cabinetului de Miniștri al Ucrainei. Totodată, prefectul va avea dreptul să sisteze valabilitatea actelor organelor autoadministrării locale, adresându-se concomitent instanțelor de judecată, a accentuat președintele.

„Comisia Constituțională a aprobat o hotărâre înțeleaptă și responsabilă, oferind Președintelui, Curții Constituționale și Radei Supreme să tragă, prin eforturi comune, la răspundere acele consilii care, Doamne ferește, greșesc prin separatism și creează pericole la adresa suveranității, integrității teritoriale și securității naționale a Ucrainei. În asemenea situații, ca garant al Constituției, președintele retrage prerogativele aceluși consiliu sau ale șefului comunei. În cauză se pronunță Curtea Constituțională, iar Rada Supremă – Parlamentul ucrainean – adoptă dotărârea privind organizarea alegerilor anticipate pentru consiliul sau șeful comunei”, a spus președintele. „Sper că alegătorii vor da dovadă de înțelepciune, iar elitele locale de responsabilitate și patriotism pentru a nu da prilejul Radei Supreme, Curții Constituționale și Președintelui să intervină în mod radical”, a spus el.

În ceea ce privește autoadministrarea în Donbas, președintele a menționat că proiectul modificărilor la Constituție nu prevede niciun statut special Donbasului. „Proiectul admite posibilitatea aplicării unui mod specific de realizare a autoadministrării unor unități administrativ-teritoriale ale regiunilor Donețk și Luhansk, fapt ce va fi stabilit printr-o lege separată, a spus Petro Poroshenko. Această normă nu depășește limitele obligațiilor internaționale asumate în cadrul înțelegerilor de la Minsk, recunoscute de întreaga lume ca fiind singura bază pentru reglementarea politico-diplomatică a situației din Ucraina”, a subliniat el.

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape

